

Iskua Etelä-Pohjanmaalle

ELVYTYSTAITOJA JA SYDÄNISKUREITA KYLIIN -HANKE

1.2.2020 – 31.12.2022

LOPPURAPORTTI

Anne Kettula 5.4.2023

Manner-Suomen
maaseudun
kehittämisohjelma
2014–2020

Sisällys

SISÄLLYS	1
1. TOTEUTTAJAN NIMI	2
2. HANKKEEN NIMI JA HANKETUNNUS	2
3. YHTEENVETO HANKKEESTA	2
4. RAPORTTI	4
4.1 HANKKEEN TAVOITTEET	4
4.1.1 <i>Ylemmän tason tavoitteet</i>	4
4.1.2 <i>Hankkeen tavoitteet</i>	5
4.2 TOTEUTUS	6
4.2.1 <i>Toimenpiteet</i>	6
4.2.2 <i>Aikataulu</i>	6
4.2.3 <i>Resurssit</i>	7
4.2.4 <i>Toteutuksen organisaatio</i>	7
4.2.5 <i>Kustannukset ja rahoitus</i>	8
4.2.6 <i>Raportointi ja seuranta</i>	9
4.2.6.1 <i>Määrällisten tavoitteiden seuranta</i>	11
4.2.6.2 <i>Laadullisten tavoitteiden seuranta</i>	13
4.2.7 <i>Toteutusolelutukset ja riskit</i>	15
4.3 YHTEISTYÖKUMPPANIT	16
4.4 TULOKSET JA VAIKUTUKSET	18
4.4.1 <i>Hankkeet määrälliset tulokset ja vaikutukset</i>	18
4.4.2 <i>Toiminnasta saadut palautteet</i>	28
4.4.3 <i>Alueellisen tasa-arvon toteutuminen</i>	31
4.4.4 <i>Hankkeessa hyödynnettyjä toimintamalleja</i>	33
4.4.4.1 <i>Sydäniskuri ja elvytys tutuksi matalalla kynnyksellä</i>	33
4.4.4.2 <i>Elvytysvalmennuksen avulla uusia elvytysosaajia</i>	34
4.4.4.3 <i>Sydäniskurikävely</i>	35
4.4.4.4 <i>Kyläturvallisuutta seutukunnittain</i>	36
4.4.4.5 <i>Sydänturvallisuutta kuntaan yhteistyöllä</i>	37
4.4.4.6 <i>Elvytystoiminnan paikalliset opastajat</i>	38
5. ESITYKSET JATKOTOIMENPITEIKSI	42
LIITTEET	44

1. Toteuttajan nimi

Päätoteuttaja: Etelä-Pohjanmaan Sydänpiiri ry (v. 2020–2021)

Sydän-Suomen alue ry (v. 2022)

Osatoteuttaja: Suomen Punainen Risti, Länsi-Suomen piiri

2. Hankkeen nimi ja hanketunnus

Iskua Etelä-Pohjanmaalle – elvytystaitoja ja sydäniskureita kyliin

Hanketunnus 111918

3. Yhteenveto hankkeesta

Iskua Etelä-Pohjanmaalle – elvytystaitoja ja sydäniskureita kyliin kehittämisshanke toteutettiin 1.2.2020-31.12.2022 Etelä-Pohjanmaan maakunnan alueella. Kohderyhmänä ja hyödynsaajana oli Etelä-Pohjanmaan maaseutualueilla asuva väestö. Hankkeen rahoittajana (207 637,50 €) toimi Manner-Suomen maaseuturahasto Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen myöntämänä.

Hankkeen päätavoitteena oli alueellisen eriarvoisuuden vähentyminen Etelä-Pohjanmaalla elvytys- ja sydäniskurien käytön osaamisen ja sydäniskurimäärän kasvun myötä.

Osatavoitteita vuosille 2020–2021 oli kolme:

- 1) Asukkailla on tietoa, osaamista ja rohkeutta toimia elvytystilanteissa,
- 2) Sydäniskureiden määrä maaseudulla lisääntyy ja ne löytyvät sydäniskurirekisteristä sekä
- 3) Maaseudulla hyödynnetään vapaaehtoisten auttajien osaamista turvallisuuden lisäämiseksi.

Hankkeelle haettiin jatkoaikaa vuodeksi 2022, jolloin tavoitteita kohdennettiin sydänturvallisuuden lisäämiseen kuntavaikuttamisen kautta ja elvytysosaamisen lisäämisen juurruttamiseen paikallistasolle. Tavoitteisiin

vastattiin sekä kehittämishankkeen kehittämisen toimenpiteillä että inventointiavustuksen avulla.

Kehittämishanke tarjosi Etelä-Pohjanmaan maakunnan maaseutualueille sydänturvallisuuden lisäämiseen liittyvää toimintaa monipuolisesti. Hanke alkoi v. 2020 samaan aikaan Korona pandemian kanssa ja sen rajoittaessa vahvasti kasvokkain kohtaamisia, tuotettiin sydänpysähdystilanteeseen, elvytysosaamiseen ja turvallisuuteen liittyviä webinaareja maaseudun asukkaiden turvallisuustiedon lisäämiseksi.

Vuonna 2021 koronarajoitusten vähentyessä järjestettiin kahden tunnin pituisia elvytysvalmennuksia maaseudun asukkaille eri kokoontumispaikoissa, lähellä heidän arkeaan. Lisäksi osallistuttiin eri yhdistysten sekä muiden tahojen järjestämiin sydäniskurin toiminnan ja elvytyksen opastustilaisuuksiin tuoden elvytystietoa ja -osaamista osallistujille matalalla kynnyksellä (Pop Up -tilaisuudet). Koronatilanteen vuoksi toimintaa suunnattiin ulkotiloihin ja kaikissa hankkeen toiminta-alueen kunnissa, sekä myös aiempien kuntaliitosten myötä syntyneissä sivutaajama-alueilla järjestettiin paikallisten sydänyhdistysten sekä muiden yhdistysten kanssa sydäniskurikävelytapahtumat.

Hankkeen kolmantena vuonna 2022 keskityttiin sydänturvallisuuden paikallistason juurruttamistyöhön kuntavaikuttamisen keinoin ja aktivoiden paikallisia toimijoita. Isojoella toteutettiin malli, jossa kunnan sydänturvallisuutta edistettiin monipuolisesti yhteistyössä kunnan, yrittäjien, yhdistysten ja kylätoimijoiden kanssa. Elvytystoiminnan paikalliset opastajat -toimintamalli kehitettiin ja pilotoitiin yhdessä kolmen sydänyhdistyksen kanssa. Pilottialueena oli Järviseu tu ja Härmänmaa. Toimintamallin tarkoituksena oli sydäniskurin toiminnan ja elvytyksen opastustoiminnan juurruttaminen paikkakunnalle paikallisten omaksi toiminnaksi.

Keväällä 2022 avattu Sydänliiton Sydänturvallinen kunta -verkkopalvelu auttoi tarkastelemaan kuntien sydänturvallisuuden tilannetta ja sen avulla löytyi myös kehittämisen tarpeita heikoiksi kuvatuilla osa-alueilla. Defi.fi sydäniskurien rekisteröinti ja karttapalvelua käytettiin koko hankkeen ajan

hyödyksi sydäniskurien sijoittelun ja määrien paikkakuntaakohtaisessa tarkastelussa.

Hanke tarjosi asiantuntija-apua uusien sydäniskurien hankkimiseksi. Tietoisuuden lisääntymisen myötä toimijat innostuivat hankkimaan sydäniskureita ja uusia sydäniskureita rekisteröitiin hankkeen toiminta-aikana 228. Vahvaa yhteistyötä tehtiin muun muassa alueella olevien neljän Leader-ryhmän Kylille -hankkeiden kanssa, joiden kautta sydäniskurien hankkimiseen löytyi turvallisuuteen liittyviä teemarahoituksia.

Investointiavustuksella hankittiin ja luovutettiin yhdeksän sydäniskuria erityisesti niiden alueiden käyttöön, joissa sydäniskurin olemassaololla oli iso merkitys ja hankinta oli välttämätöntä huomioiden sydäniskureiden kriteerimäärittely. Seutukunnallisen tasa-arvon ja luovutuskohteiden sopivuuden tarkastelussa tehtiin yhteistyötä Leader Kuudestaan, Leader Liiverin, Leader Aisaparin sekä Leader Suupohjan kyläyhdyshenkilöiden kanssa. Investointirahoituksen yksityisrahoitusosuudesta (25 % kustannuksista) vastasi Lähi-Tapiola Etelä-Pohjanmaa.

Hanke vastasi vahvasti maaseutuasumisen sekä kylien kehittämisen, että paikallisyhteisöjen kehittämiseen liittyviin tavoitteisiin. Turvallisen asumisen ja maaseudun palvelujen kehittämisen sekä osaamisen vahvistamisen tavoitteet konkretisoituivat hankkeen tuottaessa sekä tukea, tietoa ja osaamista elvytyksestä ja sydäniskurin käytöstä. Lisäksi hanke lisäsi sydäniskurien määrää maaseudulla toimintavalmiuksien edistämiseksi.

4. Raportti

4.1 Hankkeen tavoitteet

4.1.1 Ylemmän tason tavoitteet

Hanke liittyi Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan 2014–2020, jonka yhtenä toimenpidekohtana oli maaseudun palvelut. Kehittämisohjelman strategisista painopisteistä erityisesti maaseudun elinvoiman ja elämänlaadun lisääminen liittyi tämän hankkeen sisältöihin. Hankkeessa vastattiin erityisesti osaamisen monipuolistumisen ja työllisyyden, palveluiden

sekä vaikuttamisen mahdollisuuksien parantamiseen liittyvään tavoitteeseen.

Hanke liittyi Etelä-Pohjanmaan alueellisen maaseudun kehittämisstrategiaan, jossa vuosille 2014–2020 painopisteeksi oli nostettu alueellisen vetovoiman kasvattaminen. Strategian tavoitteiden mukaisesti hankkeessa tavoiteltiin paikallisyhteisöjen aktiivista, monipuolista ja osallistavaa toimintaa ja asukaslähtöisen ja yhteisöllisen toiminnan hyödyntämistä sekä uusia yhteistyömuotoja ja yhteyksiä. Hankkeessa yhteisöt pystyivät yhdessä toimien ja kumppanuuksia hyödyntäen vaikuttamaan oman alueensa sydänturvallisuuteen ja yhteisöllisyyteen. Hankkeen avulla alueille muodostui uutta turvallisuuteen liittyvää infrastruktuuria sydäniskureiden hankkimisen myötä. Hanke tuki myös harrastusmahdollisuuksia opastaja -toimintamallin pilotointialueilla.

Hankkeen tavoite alueellisen eriarvoisuuden vähentämisestä tuki Etelä-Pohjanmaan alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman (2014–2020) tavoitteistoa. Turvallisen asumisen ja maaseudun palveluiden kehittämisen sekä osaamisen vahvistamisen tavoitteet konkretisoituivat hankkeen tuottaessa sekä tukea, tietoa ja osaamista elvytyksestä, sydäniskurin käytöstä sekä lisäksi sydäniskureiden määrää maaseudulla.

4.1.2 Hankkeen tavoitteet

Hankkeen päätavoitteena oli alueellisen eriarvoisuuden vähentyminen Etelä-Pohjanmaalla, elvytys- ja sydäniskurin käytän osaamisen ja sydäniskurimäärän kasvun myötä.

Osatavoitteet:

- 1) Aukkailla on tietoa, osaamista ja rohkeutta toimia elvytystilanteissa.
- 2) Sydäniskureiden määrä maaseudulla lisääntyy ja ne löytyvät sydäniskurirekisteristä.
- 3) Maaseudulla hyödynnetään vapaaehtoisten auttajien osaamista turvallisuuden lisäämiseksi.

4.2 Toteutus

4.2.1 Toimenpiteet

Hankesuunnitelman mukaisesti hankkeessa toteutettiin alla kirjattuja toimenpiteitä.

Toimenpide 1. Lisättiin asukkaiden elvytystietoa ja -osaamista.

- a) Välitettiin elvytystietoa maaseudun asukkaille ja toimijoille.
- b) Järjestettiin tilaisuuksia, joissa osallistujat saivat tietoa elvyttämisestä ja sydäniskurin käytöstä sekä saivat harjoitella elvytystä.
- c) Juurrutettiin elvytysosaamisen ylläpito osaksi kylien ja yhteisöjen toimintaa.
- d) Toteutettiin suunnitelmallista kuntavaikuttamista kahden pilottikunnan alueella.

Toimenpide 2: Lisättiin sydäniskureiden määrää ja vahvistettiin niiden kirjaamista sydäniskurirekisteriin

- a) Annettiin ohjausta sydäniskureiden sijoittamisessa.
- b) Toimittiin sydäniskurihankintojen asiantuntijatukena.
- c) Hankittiin investointiavustuksen avulla 9 sydäniskuria.
- d) Vahvistettiin sydäniskurirekisteriä alueella.

Toimenpide 3. Tuettiin kyläläisiä omatoimisessa auttamisvalmiudessa

- a) Päivitettiin maaseudun asukkaiden turvallisuustietoa ajan tasalle.
- b) Ohjeistettiin sydäniskurin hankkijoita sydäniskureiden ylläpidosta ja huollosta.
- c) Selvitettiin vapaaehtoisten elvytysosaajien linkittymistä auttajaverkostoihin.
- d) Luotiin elvytystoiminnan opastajien pilottimalli.

Tarkemmat kuvaukset toimenpiteistä on kuvattu kohdassa 4.4.

4.2.2 Aikataulu

Hanke käynnistyi 1.2.2020. Hankehakuvaiheessa hanke oli suunniteltu päättymään 31.12.2021. Keväällä 2020 toiminnan suunnittelua tehtiin

aktiivisesti ja joitain tapahtumia ja tilaisuuksia pystyttiin toteuttamaan ennen kuin Covid19-pandemian kokoontumisrajoitukset tulivat voimaan. Alkuperäisen hankesuunnitelman mukaisen ajan (2020–2021) toimintaan vaikuttivat kokoontumisrajoitukset tai -suositukset sekä ihmisten arkuus osallistua isoihin tilaisuuksiin. Hankkeen toimenpiteitä toteutettiin pääasiassa verkon välityksellä, ulkotiloissa ja huomioiden kokoontumisrajoitukset.

Koronatilanteen muokattua toimintaa ja toteutusta, tehtiin muutoshakemus hankkeen jatkoajasta. Hanke jatkui muutoshakemuksen myötä 31.12.2022 asti aikaisempaa pienemmällä resurssilla (50 % työajasta) sekä ilman osatoteuttajan tekemiä toimenpiteitä.

4.2.3 Resurssit

Hankkeessa työskenteli päätoteuttajan Etelä-Pohjanmaan Sydänpiirin työntekijänä hankekoordinaattori Minna Laihorinne 1.2.2020–31.1.2021, hankekoordinaattori Anne Kettula 5.2.2021–31.12.2021 ja Sydän-Suomen alue ry:n työntekijänä 1.1.2022–31.12.2022 sekä asiantuntijana Heidi Karjanlahti (1.2.2020–31.1.2021) noin 5 % työajalla ja Ulla Harala (1.1.2022–31.12.2022) noin 5 % työajalla. Osatoteuttajan Punaisen Ristin Länsi-Suomen piirin työntekijänä 50 % työajalla työskenteli hankekehittäjä Jesse Keskinen 1.2.2020–31.12.2021.

Talouden kirjanpidosta huolehti vuosina 2020–2021 Etelä-Pohjanmaan Sydänpiirin ry:n, että Suomen Punaisen Ristin Länsi-Suomen piiriin kirjanpitäjät. Vuoden 2022 aikana hankkeen kirjanpidon teki Sydän-Suomen alueen kirjanpitäjä. Hankkeen maksatuksista vastasivat hankkeen asiantuntijana toimineet Heidi Karjanlahti ja Ulla Harala yhteistyössä kirjanpitäjien kanssa. Kirjanpitäjien vaihtuminen hankkeen aikana useaan otteeseen kaikissa organisaatioissa vaati jatkuvaa perehdyttämistä ja haastoi hankkeen maksatusprosessia.

4.2.4 Toteutuksen organisaatio

Etelä-Pohjanmaan Sydänpiiri ry toimi hankkeen hallinnoijana vuosina 2020–2021 ja Sydän-Suomen alue ry vuonna 2022. Hankehallinnoijan

muutos johtui Etelä-Pohjanmaan Sydänpiirin purkautumisesta 31.12.2021 ja yhdistymisestä Hämeenmaan Sydänpiirin kanssa. Hallinnoija kantoi päävastuun hankkeen etenemisestä. Hankkeen toteutuksesta vastasi hankehenkilöstö. Merkittävässä roolissa olivat myös maaseutualueiden yhdistystoimijat sekä kuntien yhteistyötahot, joiden kanssa järjestettiin merkittävä määrä hankkeen tapahtumia.

Hankekoordinaattori vastasi hankkeen kokonaisvaltaisesta kehittämisestä, toteuttamisesta, koordinoinnista ja hanketiimin vetämisestä sekä osallistui osaltaan kaikkiin hankkeen toimenpiteisiin. Hankekehittäjä oli merkittävä työpari hankekoordinaattorille toiminnan yhteiskehittämisessä ja vastasi toteutetuista elvytysvalmennuksista.

Hanketiimi teki tiivistä ja hyvää yhteistyötä koko hankkeen ajan. Hankekoordinaattori vaihtui uusien työtehtävien vuoksi hankkeen ensimmäisen vuoden jälkeen ja hanke jatkui suunnitelman mukaisesti vaihdoksesta riippumatta. Tiimin jäsenten osaaminen täydensi toisiaan ja vuorovaikutus toimi hyvin. Saavutetut tulokset, vaikuttavuus sekä positiivinen palaute tuki kokemusta hyvin sujuneesta tiimityöstä.

4.2.5 Kustannukset ja rahoitus

Hankkeen rahoittajana oli Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 toimenpideohjelmasta 7.4 Maaseudun palvelut ja kehittäminen ja investointi. Kehittämisen kokonaisrahoitus jakautui Euroopan Unionin osuuteen + valtion osuuteen, joiden kokonaissumma oli 207 637,50 €. Laskennallisissa yleiskuluissa noudatettiin Flat Rate 15 %:n kustannusmallia. Tukipäätökseen sisältyi maaseudun kehittämislain (28/2014) 15§:n mukainen tuensiirtämisen osuus Suomen Punainen Risti Länsi-Suomen piirille 66 025,00 € vuosien 2020–2021 aikana.

Hankeessa oli investointiavustusta 13 000 €, joka jakautui julkiseen rahan 9750,00 € + yksityiseen rahan 3250,00 €. Yksityisrahoituksen maksajaksi ja hankeyhteistyöhön saimme LähiTapiola Etelä-Pohjanmaan mukaan alkuvuonna 2022.

Maksatukset lähetettiin Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle Ruokaviraston Hyrrä -verkkopalvelussa 3–4 kuukauden välein (taulukko 1).

TAULUKKO 1. Hankkeen maksatusjaksot, maksatuksen toteutunut jättöaika ja maksupäätöksen saantiaika.

Jakso, jolta maksua haettiin	Jätettiin maksuun	Saatiin päätös
1.2.2020–31.4.2020	12.6.2020	13.8.2020
1.5.2020–31.8.2020	9.10.2020	5.11.2020
1.9.2020–31.12.2020	1.2.2021	9.3.2021
Investointiraha	1.6.2021	12.8.2021
1.1.2021–30.4.2021	1.6.2021	16.8.2021
1.5.2021–31.8.2021	4.10.2021	12.11.2021
1.9.2021–31.12.2021	1.2.2022	7.3.2022
1.1.2022–30.4.2022	4.8.2022	13.10.2022
1.5.2022–31.8.2022	20.12.2022	10.2.2022
1.9.2022–31.12.2022	26.4.2023	16.8.2023

4.2.6 Raportointi ja seuranta

Hankkeen etenemistä arvioimaan perustettiin ohjausryhmä. Ohjausryhmän asiantuntijuus kattoi monialaisesti kylien kehittämisen, turvallisuuden, ensihoidon, pelastustoimen, kyläyhteisöjen, yhdistysten ja vapaaehtoisen valmiusjoukkojen toiminta-alueet. Ohjausryhmän kokoonpanossa tapahtui vuosien aikana jokin verran vaihtumista, seuraavassa hankkeen ohjausryhmään kuuluneet:

- Irma Korteso kyläasiantuntija Leader Liiveri, 28.9.2022 alkaen Päivi Kultalahti, kyläasiantuntija Leader Aisapari, Järviseudun ja Härmänmaan kehittämissyhdystys
- Heikki Korkealaakso, yhdistyksen puheenjohtaja, Eteläpohjalaiset kylät ry
- Virve Karling ensiaputoiminnan asiantuntija Suomen Punainen Risti, Länsi-Suomen Piiri

- Aana Vainio Vapepan maakuntatoimikunnan puheenjohtaja, SPEK/Vapepa, ohjausryhmän puheenjohtaja
- Marja-Leena Niemelä, yhdistyksen puheenjohtaja, Kyrönmaan Sydänyhdistys ry,
- Keijo Kangastie pelastuspäällikkö, Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitos
- Sanna Kivilahti toiminnanjohtaja Etelä-Pohjanmaan Nuorisoseura ry, 28.9.2022 alkaen Marja Palo toiminnanjohtaja Etelä-Pohjanmaan Nuorisoseura ry
- Sami Länkimäki ylilääkäri EPSHP, tilalle Juha Tiainen ensihoitopäällikkö EPSHP, tilalle Jari Jokilehto vs. ensihoitopäällikkö, ylihoitaja EPSHP, tilalle Heini Elo ensihoidon ylilääkäri, tilalle 2.2.2022 Risto Vesanto ensihoitopäällikkö ensihoitopalvelu EPSHP
- Rahoittajan Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen edustajina hankkeen aikana ohjausryhmässä toimivat kehittämisasiantuntijat: Minna Nikkari, Esa Isosaari ja Tuija Nikkari

Hankkeen työntekijät osallistuivat ohjausryhmätyöskentelyyn seuraavasti:

- Heidi Karjanlahti asiantuntija, toiminnanjohtaja Etelä-Pohjanmaan Sydänpiiri ry 31.12.2021 asti, tilalle 1.1.2022 Ulla Harala toiminnanjohtaja Sydän-Suomen alue ry
- Minna Laihorinne hankekoordinaattori, Etelä-Pohjanmaan Sydänpiiri ry 31.1.2021 asti, tilalle 1.2.2021 Anne Kettula hankekoordinaattori, Etelä-Pohjanmaan Sydänpiiri ry
- Jesse Keskinen hankekehittäjä, Punainen Risti, Länsi-Suomen piiri, 1.2.2020-31.12.2021

Hankkeen ohjausryhmä kokoontui 6 kertaa (3.4.2020., 4.11.2020., 24.2.2021., 6.10.2021., 2.2.2022., 28.9.2022) ja hankkeen viimeinen ohjausryhmän kokous oli 15.2.2023. Hanketiimi esitteli ohjausryhmälle kuluksen kauden toiminnan, taloustilanteen sekä tulevan kauden suunnitelmia. Ohjausryhmä antoi palautetta hankkeen toiminnasta ja tuki hanketiimiä tavoitteiden saavuttamisessa. Keskimäärin paikalla oli 11:sta ohjausryhmän jäsenestä kahdeksan. Pääosin kokouksiin osallistuttiin etänä teamsin

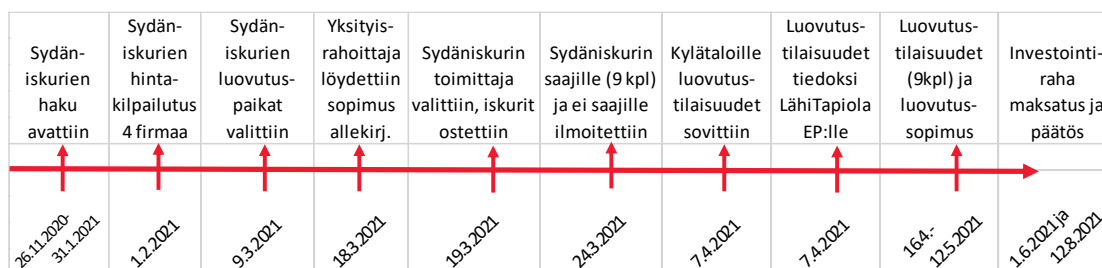
välityksellä, osa osallistui kokouksiin sydäntoimistolla (Kalevankatu 5A Seinäjoki).

Hankkeen toteutumisesta raportoitiin päiväkirjaan, johon kuvattiin kuukausittain tapahtumat, tunnelmat ja osallistujien määrät. Lisäksi päiväkirjaan liitettiin paljon valokuvia. Päiväkirjoja kirjoitettiin hankkeen aikana kaksi: A = 1.2.2020 – 31.12.2021 ja B= 1.1.2022-31.12.2022. Päiväkirja B aloitettiin, päiväkirjan A tullessa niin suureksi, että sen tiedostokoko ylitti Ruokaviraston Hyrrään laitettavan liitteen enimmäiskoon. Päiväkirja liitettiin kuhunkin maksatushakemukseen, maksatusjakson aikaisten toteutumien todentamiseksi.

Hankkeen etenemisestä raportoitiin rahoittajan seurantaindikaattoreiden mukaisesti Hyrrä-järjestelmään kerran vuodessa.

4.2.6.1 Määrällisten tavoitteiden seuranta

Investointiavustus. Investointiavustuksella hankittavien sydäniskureiden tavoitemäärä oli määritelty hankesuunnitelmassa. Investointiavustuksen

KUVA 1. Investointirahan käytön toteutusvaiheet ja aikataulut

käytön toteutumisen seuranta perustui toinen toistaan seuranneiden prosessivaiheiden onnistumiseen ja sitä myöten hankittujen sydäniskureiden määrään.

Hankitut ja rekisteröidyt sydäniskurit. Hankesuunnitelmaan oli kirjattu tavoiteltujen uusien sydäniskureiden määrä. Hankkeessa seurattiin sekä hankkeen asiantuntija-avulla hankittujen uusien sydäniskureiden määrää että defi.fi -rekisteriin rekisteröityjen uusien tai aktivoitujen sydäniskureiden määrää.

Uusien hankkeen asiantuntija-avulla hankealueelle hankittujen sydäniskureiden määrää seurattiin omaa taulukkoa pitäen. Taulukkoon kirjattiin kontaktin ottaneet tahot, hintatiedot saaneet ja uuden sydäniskurin hankkimisen jälkeen sydäniskurin esittelytilaisuuden varanneet.

Hankealueen laajuuden vuoksi hankekoordinaattori sai uusien sydäniskurien hankkimisen seurannassa yhteistyöapua Safedo Oy:lta Kuopiosta, josta sydäniskureita hankkeen aikana pääasiassa Etelä-Pohjanmaalle tilattiin. Safedon kanssa sovittiin tilaustunnuksen kirjaamisesta Etelä-Pohjanmaalle lähteneiden sydäniskurien tilastoimisessa. Safedo luovutti hankekoordinaattorille hänen pyynnöstään määräajoin tilaustunnukseen liittyviä tilausmääriä. Tilaustunnus oli vuonna 2021 "Iskua EP:lle" ja v. 2022 "Sydänsuomi".

Sydäniskureiden määrän lisääntymistä defifi.fi rekisterissä seurattiin aktiivisesti. Defifi.fi rekisteri on Sydänliiton ylläpitämä karttapalvelu, jossa näkyvät rekisteröidyt sydäniskurit. Defifi.fi rekisteri oli hankekoordinaattorin työvälineenä, kun hän tarkasteli ja kirjasi eri paikkakuntien karttanäkymästä löytyvien sydäniskurien määriä, ylläpitäen omaan tietoa opastamista varten siitä, missä sydäniskurit sijaitsivat. Tämä oli mahdollista, kun sydäniskurimäärät olivat kunnissa vähäisiä. Lisäksi hankekoordinaattori sai Sydänliitolta defifi.fi rekisteriin Etelä-Pohjanmaalle rekisteröityjen sydäniskurien määriä.

Tapahtumat ja tilaisuudet. Hankesuunnitelmaan oli kirjattu toteutettavien tapahtumien ja tilaisuuksien tavoitemäärät, niihin osallistujien tavoitemäärät sekä tapahtumien alueellinen jakautuminen hankealueella. Hankekoordinaattori seurasi määrällisten tavoitteiden toteutumista omana kirjantalon taulukon avulla. Jokainen tapahtuma ja tapahtuman osallistujamäärä kirjattiin taulukkoon. Tapahtumista eriteltiin yhteistyöpalaverit, Pop Up -tapahtumat, elvytystapahtumat, webinaarit. Lisäksi eriteltiin valmennus- ja Pop Up -tilaisuudet haja-asutusalueelle ja taajamaan (Seinäjoki) kohdentuen. Hankekoordinaattori kokosi määrät kuukausitasolla maksatusjaksoittain, ohjausryhmän kokoontumisiin ja edelleen vuosikohtaisiksi ja koko hankkeen aikana toteutetuiksi kokonaismääräksi.

Tiedotuskampanjat. Hankekoordinaattori kirjasi omaseurantataulukoon kunkin kuukauden vaihtuessa hankkeen Facebook- ja Instagram-kanavalla julkaistujen julkaisujen ja niistä tykkääjien määrät. Lisäksi tilastoiin seuraajien määrät. Erikseen pidettiin listaa hankkeen tietoon tulleista hanketta tai sen toimintaa käsittelevistä lehtiartikkeleista ja julkaistuista lehti uutisista.

4.2.6.2 Laadullisten tavoitteiden seuranta

Maaseudun asukkaiden kokemukset. Asukkaiden kokemuksia seurattiin kyselyjen avulla. Tavoitteena oli kyselyjen avulla selvittää, oliko asukkailla /osallistujilla riittävästi tietoa, osaamista ja rohkeutta elvyttämiseen ja sydäniskurin toimintaan. Lisäksi tiesivätkö asukkaat lähialueellaan olevien sydäniskurien sijaintipaikkoja, osasivatko etsiä sydäniskureita 112 Suomi sovelluksesta ja lisäsikö hankkeen tapahtumassa annettu elvytys- ja sydäniskuritieto osallistujien turvallisuuden tunnetta. Vastauksia kerättiin 1) ajanjaksolla 5.6.2020-26.10.2021 pidetyistä elvytysvalmennustilaisuuksista (n=187) (Liite1), 2) ajanjaksolla 8.6.2021-31.8.2021 sydäniskurikävelytapahtumista (n=259) (Liite 2), 3) varautumalla valmiutta kyläturvallisuusilloista 9.11.-25.11.2021 (n=9) (liite 3) ja 4) hankkeen loppukyselyllä 8.12.-19.1.2023, joka toteutettiin webropol -kyselynä Facebookissa (n=73) (Liite 4).

Sydäniskurikävelytapahtumissa (liite 2) ja kyläturvallisuusilloista (liite 3) kerätyt kyselyvastaukset sisälsivät myönteisiä väittämiä esim. osaan elvyttää. Vastaja pyydettiin valitsemaan asteikolla 0–10 hänen mielipidettään kuvaavin numero. Vastajien valituista numeroista laskettiin keskiarvo, joka kuvasi tässä tarkastelussa % osuutta myönteiseen kysymykseen vastaajien osuudesta. Elvytysvalmennustilaisuuksien (liite 1) palautekyselyissä käytettiin viisiluokkaista Likert-asteikkoa, josta saatiin eri luokkiin vastanneiden prosenttiosuuksia. Loppukyselyssä (liite 4) käytettiin väittämien vastauksissa kyllä, ei vaihtoehtoja ja tulokset esitettiin prosenttiosuuksina.

Elvytystoiminnan opastajien kokemukset. Hankkeessa pilotoitiin elvytystoiminnan paikalliset opastajat toimintamalli (kuva 16). Opastajien kokemuksia, opastajana toimimisen taitoja ja tietoja arvioitiin osallistujien

itsearviointilomakkeen (liite 5) avulla. Arviointi toteutettiin opastajien ensimmäisellä kokoontumiskerralla 19.4.2022 ja viimeisen kokoontumiskerran jälkeen joulukuussa 2022. Arviointilomakkeeseen kirjoitetut pääkohdat ja niille alakohdat liittyivät hankekoordinaattorin itse kokemuksiin sydäniskurin toimintaan ja elvytyksen opastamiseen sisältyviin asioihin.

Itsearviointilomakkeen luokitteluasteikkona käytettiin kolmitasoista A, B, C luokittelua. A vaihtoehto tarkoitti, että opastaja osasi opastaa arvioinnin kohteena olleen asian toiselle henkilölle. B vaihtoehto taas tarkoitti, että jotakin arvioinnin kohteena olevasta tiedettiin, mutta opastajan oman kokemuksen mukaan hän tarvitsi tarkennusta tietoihinsa. C vaihtoehto kuvasi, että opastaja koki tähän asiaan tarvitsevänsä enemmän opastusta, ennen kuin itse lähtee sitä opastamaan toisille. A, B ja C asteikko muutettiin tulosten analysointivaiheessa numeraaliseksi A= 3, B=2 ja C=1. Tuloksia tarkasteltiin ryhmän keskiarvoina, jolloin suuri keskiarvoluku tarkoitti, että asia oli ryhmässä hallinnassa, kun taas pieni keskiarvoluku osoitti, että asiaa piti ryhmässä yhdessä käydä läpi. Hankkeessa seurattiin itsearviointitulosten muutosta, vertaamalla lopputilannetta alkutilanteeseen. Elvytystoiminnan paikallisten opastajien tiedon, osaamisen ja rohkeuden kokemusten lisääntyminen kuvataan tässä loppuraportissa keskiarvoina ja prosenttiosuuksina.

Sydänturvallisuuden tilanne. Hankkeen aikana työkalut sydäniskureiden paikantamiseksi ja sydänturvallisuuden tason osoittamiseksi kehittyivät. Vuoden 2021 aikana Hätäkeskuksen valtakunnallinen 112 Suomi -sovellus älykännykässä mahdollisti lähimpien sydäniskurien löytämisen paikannuspalvelulla, joka paransi paikallisten sydäniskurien esittelymahdollisuutta opastustilaisuuksissa. Keväällä 2022 Sydänliitto julkaisi Teknologian tutkimuskeskus VTT:n kanssa kehitetyn Sydänturvallinen Suomi -verkkopalvelun, josta saatiin seurantaan paitsi sydäniskurien määrät valtakunnassa, maakunnissa ja kunnissa, myös sydäniskurien sijoittelut riskialueuokittain (taajama, muu taajama, haja-asutusalue) ja 65+ asukkaiden asuinalueella 1000 asukasta kohti. Lisäksi verkkopalvelussa voitiin tarkastella ikävakiointia maakunnan sairastavuusindeksiä ja ensiapukoulutettujen määrää 1000 asukasta kohti. Verkkopalvelussa mittarien tilannetta kuvattiin heikko,

parannettava tai hyvä asteikolla, josta saatiin perusteita sydänturvallisuuden kehittämiseen.

4.2.7 Toteutusoletukset ja riskit

Hankesuunnitelmassa tiedostettiin tiedottamiseen, kyliin ja maaseudun asukkaisiin sekä itse hankkeeseen liittyviä riskejä, joihin oli mietitty ennakkoivia toimenpiteitä. Pääosin riskit eivät toteutuneet ja niihin pystyttiin vastaamaan hyvällä etukäteisvarautumisella. Hankekoordinaattori vaihtui v.2021 helmikuun alussa. Uusi työntekijä löytyi suhteellisen lyhyen prosessin myötä ja hanketta pystyttiin jatkamaan sujuvasti. Uuden työntekijän hankkeeseen sisäänkäynnin onnistumisen mahdollisti hyvä perehdytys, hankedokumenttien selkeä ja tarkka tallennus ja tukena ollut hankkeessa työskennellyt hankekehittäjä, joka oli ollut mukana alusta saakka.

Hankesuunnitelmavaiheessa ei osattu ennakoida maailmanlaajuisia uhkia, jotka hidastivat hankkeen etenemistä ja vaativat uusien toimintamenetelmien käynnistämistä ja riskikokeiluja. Hankkeen ensimmäisenä vuonna 2020 muutaman kuukauden jälkeen koronarajoitukset alkoivat ja suunnitellut tilaisuudet jouduttiin kokoontumisrajoitusten vuoksi peruuttamaan. Hankkeessa hyödynnettiin nopeasti uutta tekniikkaa ja siirryttiin toteuttamaan webinaareja verkkoon. Kokoukset toteutettiin teams verkkokokouksella. Pitkäaikaisten rajoitusten poistuminen vuoden 2021 alussa ei heti innostanut maaseudun väkeä osallistumaan tai järjestämään tilaisuuksia. Pitkän aikaa tilaisuuksiin osallistujamäärissä näkyi ihmisten varovaisuus kokoontua yhteen.

Ukrainan sotatilanne aiheutti vuonna 2022 keväällä maailmanlaajuisen komponenttipulan ja siitä johtuvan sydäniskurien saatavuuden rajoittumisen, joka ulottui aina marraskuulle 2022 saakka ja joissakin sydäniskurimalleissa jopa vuoden 2023 kevääseen saakka. Hankkeessa sovitut, syksyn 2022 uusien sydäniskurien esittelytilaisuudet jouduttiin perumaan, kun sydäniskurit eivät saapuneetkaan suunnitellusti. Uusien iskurien rekisteröintimäärät eivät hankkeen viimeisinä kuukausina kohonneet siinä määrin, kuin edellytyksiä olisi ollut. Tämä näkyy ainakin sydäniskurien määrällisissä tuloksissa, jotka olisivat olleet entistä paremmat, jos syksy olisi sujunut

ilman komponenttipulaa. Sydäniskurien tilaamisen into lopahti, kun syksyllä 2022 osui vielä sähkönhinnan kallistuminen ja se vaikutti toimijoiden resursseihin hankkia sydäniskureita.

4.3 Yhteistyökumppanit

Hankkeeseen liittyviä yhteistyökumppaneita oli paljon. Yhteistyöpalavereja kirjattiin 800 kpl, joista osallistujamääräksi laskettiin yhteensä 747

v. 2020 yhteensä 12 yhteistyöpalaveria, 150 osallistujaa

v. 2021 yhteensä 45 yhteistyöpalaveria, 384 osallistujaa

v. 2022 yhteensä 23 yhteistyöpalaveria, 213 osallistujaa

Vuosien 2020-2022 aikana yhteistyötä hankkeen kanssa tehneet tahot on kerätty liitteeseen 6.

Yhteistyö yhdistysten ja hankkeiden kanssa

Hankkeen toimenpiteiden toteutumisen kannalta yhteistyö eri yhdistysten kanssa oli erittäin merkittävässä roolissa. Keskeisinä yhteistyökumppaneina olivat paikalliset sydänyhdistykset ja Leader -kehittämisyhdistysten kyläasiantuntijat. Myös muiden yhdistysten kanssa järjestettiin tapahtumatoimintaa (liite 6).

Sydänyhdistykset osallistuivat aktiivisesti hankkeen toimintaan. Sydänyhdistysten toiminnan kautta hankittiin useita sydäniskureita ja hankintojen jälkeen järjestettiin yhteistyössä heidän kanssaan opastustilaisuuksia. Jokainen hankkeen toiminta-alueen Sydänyhdistys toteutti hankkeen avustuksella yhden tai useampia sydäniskurikävelytapahtumia. Lisäksi sydänyhdistysten kanssa toteutettiin viestinnällistä yhteistyötä toteuttamalla lyhyitä tietoisuuskummaisvideoita, joissa sydänyhdistyksen jäsenet esiintyivät ja aiheena oli "Missä tahansa, erilaisissa ympäristöissä voi sattua sydänpysähdys ja tarvitaan nopeaa auttamista". Videoissa opastettiin elvytyksen aloittamista ja sydäniskurin käyttöä. Videot julkaistiin hankkeen somessa ja osaksi yhdistysten kotisivuilla. Sydänyhdistykset olivat myös merkittäviä kumppaneita hankkeen toteuttaessa elvytystoiminnan paikalliset opastajat-pilottimallia.

Yhteistyössä Leader-kehittämisyhdistysten kanssa järjestettiin yhteisiä turvallisuusteemaisia tilaisuuksia, jossa asukkaat saivat sydänturvallisuuteen, kyläturvallisuuteen ja 72 h varautumiseen liittyvää tietoa. Leader Suupohja, Leader Kuudesta, Leader Aisapari ja Leader Liiveri avasivat turvallisuusvälineiden hankkimiseen teemarahoitushakuja, joihin myös hanke kannusti kylien yhdistyksiä ja eri tahoja jättämään hakemuksen esimerkiksi sydäniskurin hankkimiseen. Asian tärkeyttä ja yhteistyön leveyttä lisäsivät ensivasteen ja palokunnan mukana olo useissa kylille suunnatuissa tilaisuuksissa.

Yhteistyö yritysten kanssa

Investointiavustuksen omarahoitusosuudesta vastasi LähiTapiola Etelä-Pohjanmaa. Lisäksi usealla paikkakunnalla paikalliset yrittäjät aktivoituivat hankkimaan/sponsoroimaan sydäniskureiden hankintaa. Erityisesti Isojoen sydänturvallinen kunta -pilottimallissa paikalliset yrittäjät olivat tärkeässä roolissa osallistuessaan hankittujen sydäniskureiden rahoittamiseen. Heidän yhteistyöllään Isojoelle hankittiin kuusi sydäniskuria yhdeksästä uudesta hankitusta. Isokyröläinen yrittäjä kustansi 24/7 saatavat sydäniskurit Kauhajoelle, Teuvalle ja Isoonkyröön, ottamalla yhteyttä suoraan paikallisiin Sydänyhdistyksiin ja hankkeeseen. Yrittäjät olivat myös hankkeen järjestämissä opastustilaisuuksissa mukana joko järjestäjinä tai osallistujina. Lisäksi apteekkien kanssa toteutettiin yhdessä elvytysopastustilaisuuksia heidän tiloissaan ja/tai tapahtumissa.

Yhteistyö julkisten toimijoiden kanssa (kunnat, sote-toimijat)

Hankkeessa tehtiin yhteistyötä erityisesti Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ensihoidon ja Etelä-Pohjanmaan Pelastustoimen kanssa. Heidän kanssaan laadittiin 20.5.2021 yhteistyösopimus, jonka mukaan hankkeen aikana hankittuihin Zoll AED Plus merkkisiin sydäniskureihin luovutettiin uudet elektrodit ensihoidon tai pelastustoimen puolesta, jos sydänpysähdystilanteessa oli käytetty maallikkosydäniskuria. Sopimus päivitettiin 7.4.2022 toistaiseksi voimassa olevaksi. Yhteistyösopimus kohdistui vain Zoll AED Plus merkkisiin sydäniskurin elektrodeihin, koska Etelä-Pohjanmaan ensivasteautoissa ja ambulansseissa käytettiin tämän merkkisiä

ammattikäyttöisiä laitteita. Sopimus sisälsi purkautumisehdon laitekannan vaihtuessa. Zoll AED Plus iskurin saatavuusongelman takia syksyllä 2022 alkoi hankealueelle tulla muitakin sydäniskurimerkkejä, jolloin sopimuksen kohdentuminen vain yhteen sydäniskurimerkkiin pohditutti. Hanke konsultoi Suomen Sydänliittoa ja sopimusasian jatkopohdinta siirtyi Sydänliitolle.

Hanke teki yhteistyötä erityisesti Isojoen kunnan kanssa, kun Isojoelle hankituista uusista sydäniskureista kolme kustannettiin Isojoen kunnan toimesta ja kunta rahoitti kuuden sydäniskurin sijoittamista lämpökaappeihin 24/7 saataville.

Myös Kurikan kanssa käynnistettiin yhteistyötä. Kurikan kaupungin sydänturvallisuuden tilanteesta keskusteltiin ensimmäisen kerran 19.1.2021 moniammatillisessa kokouksessa. Sydänturvallinen Suomi -verkkopalvelun kautta saadun tiedon valossa keväällä 2022 kehittämiskohteiksi todentui sydänturvallisuuden taso ja sydäniskurien määrä. Kurikan kaupungin kanssa käytiin viestinvaihtoa niistä toimenpiteistä ja tilaisuuksista, joita hankkeen kautta oli jo Kurikassa (Kurikka, Jurva, Jalasjärvi) toteutettu. Sydänturvallisen Kurikan kehittämiseen ryhtymistä jarrutti kaupungin puolella Sote- ja Hyvinvointialueen muutosasiat.

4.4 Tulokset ja vaikutukset

4.4.1 Hankkeet määrälliset tulokset ja vaikutukset

Iskua Etelä-Pohjanmaalle – elvytystaitoja ja sydäniskureita kyliin -kehittämishanke saavutti sille asetetut tavoitteet erittäin hyvin ottaen huomioon haasteellinen Covid19-tilanne kokoontumisrajoituksineen toiminnan ensimmäisen 1,5 vuoden aikana sekä alkuvuodesta 2022. Hankkeessa reagoitiin pandemiatilanteessa ketterästi ja pystyttiin toteuttamaan toimenpiteitä verkkovälitteisten toimenpiteiden välityksellä.

Investointiavustus. Hankesuunnitelmaan oli kirjattu investointiavustuksella hankittavaksi ainakin kuusi sydäniskuria. Investointiavustuksella hankittiin hankintalain mukaisen kilpailutusprosessin jälkeen **yhdeksän uutta sydäniskuria ja sisäkaapit**. Hankkeessa järjestettiin kyläyhteisöille, yhdistyksille ja alueiden toimijoille avoin sydäniskurien haku ajanjaksolla

26.11.2020 – 31.1.2021. Hakuajan päätyttyä, hanke sai 71 hakemusta, josta valikoitiin yhdeksän tahoja seuraavien kriteerien mukaisesti:

- 1) alueellinen tasa-arvo,
- 2) ammattiavun pitkän paikalle saapumisen viiveaika,
- 3) kohteessa oleva aktiivinen toiminta ja
- 4) sydäniskureiden heikko saatavuus lähialueella.

Hankkeessa tehdyn valinnan jälkeen neljä Leader yhdyshenkilöä arvioi tahot omien kokemustensa perusteella. Näin valittiin tahot, joille investointiavustuksella hankitut sydäniskurit luovutettiin käyttöön. Valituille hakijatahoille, samoin kuin niille, joille valinta ei tällä kertaa osunut, lähetettiin sähköpostitse tiedote. Valituiksi tullessiin (taulukko 2) otettiin puhelimitse yhteys ja heidän kanssaan järjestettiin elvytysvalmennustilaisuus (2 h), jossa sydäniskurin toiminta sekä käyttö elvytyksessä tuli tutuksi tilaisuuteen kutsutuille lähiasukkaille.

TAULUKKO 2. Luovutettujen sydäniskurien hakijatahot, sijoituspaikat ja paikkakunnat.

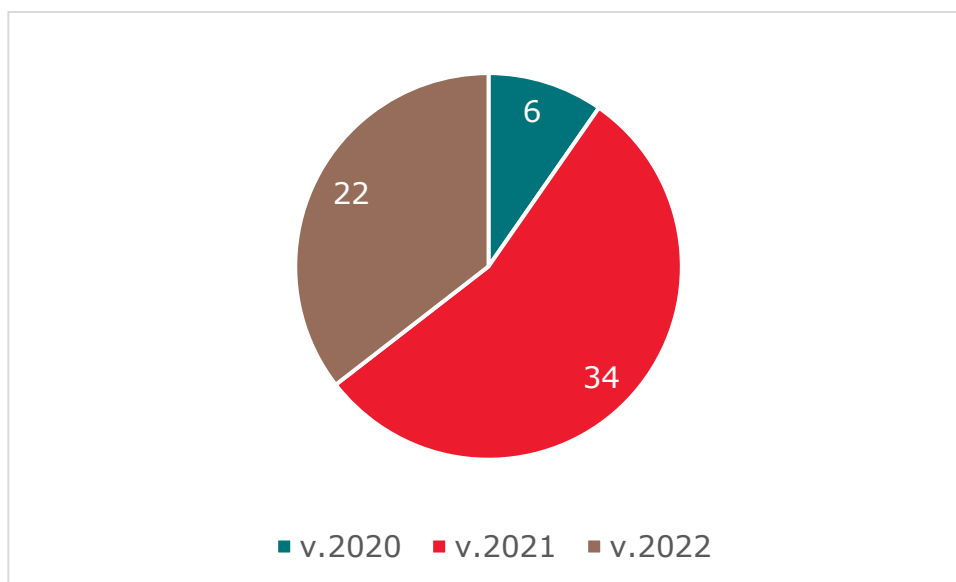
Hakijataho tai - tahot	Sijoituspaikka	Paikkakunta
Karvalan Nuorisoseura / Länsirannan Kyläyhdistys	Lappajärven Länsiranta / Karvalan Nuorisoseura	Lappajärvi
Sääksjärven Kyläseura ry	Sääksjärven Nuorisoseuratalo	Vimpeli
Osuuskunta Vasikka-ahon Kehitys	Vasikka-aho Kylätalo So- pula	Evijärvi
Ohriluoman Kyläseura ry	Ohriluoman kylätalo, ent. koulu	Karjajoki
Ikkeläjärviseura ry	Ikkeläjärven Seurantalo	Kauhajoki
Sapsalammen Kyläyhdistys SAPKY ry	Sapsalammen Kylätalo	Alavus
Nopankylän Kyläseura ry	Nopankylän kylätalo	Ilmajoki
Sarvijoan Kyläyhdistys	Sarvijoan kylätalo ent. koulu	Kurikan Jurva
Kitinojan maa- ja kotitalous- naiset	Kitinojan kylä, Kitinojan kirkko	Seinäjoen Ylistaro

Sydäniskurit rekisteröitiin defi.fi rekisteriin. Sydäniskurien käyttöön luovutussopimus allekirjoitettiin kaksin kappalein, jolla vahvistettiin luovutukseen liittyvät molemminpuoliset vastuutehtävät sydäniskurien

sijoittamisesta ja säilyttämisestä. Lehdistö kutsuttiin mukaan tiedottamaan investointihankkeen eri vaiheissa. Somekanavissa pidettiin seuraajat tietoisina koko prosessin ajan.

Hankitut ja rekisteröidyt sydäniskurit. Hankesuunnitelmaan oli asetettu tavoitteeksi lähtötilanteen 100 kappaleen sydäniskurimäärän kasvattaminen 30–50 kappaleella ja että uudet sydäniskurit olisivat myös defi.fi rekisteriin rekisteröityjä. Hankkeesta saatua asiantuntijuutta hyödynnettiin uusien sydäniskurien hankkimiseen ja rekisteröintiin.

Etelä-Pohjanmaalle hankittiin hankkeen asiantuntija-avulla hankeaikana 62 kpl sydäniskuria, jotka löytyvät defi.fi rekisteristä (kuva 2). Näiden sydäniskurien hankintaprosessissa: hintatietojen antamisessa, sydäniskurin rekisteröinnissä, sydäniskurin käyttöön ottamisessa ja sydäniskurin sekä elvytyksen opastustilaisuuden toteuttamisessa annettiin hankkijataholle asiantuntija-apua ja tukea. Sydäniskurien määrän lisäämisessä vuosi 2021 oli tehokkain. Tuolloin ei ollut välillisesti hankkeen toteuttamista vaikeuttavia tai hidastavia asioita, kuten vuonna 2020 korona ja vuonna 2022 komponenttipula.

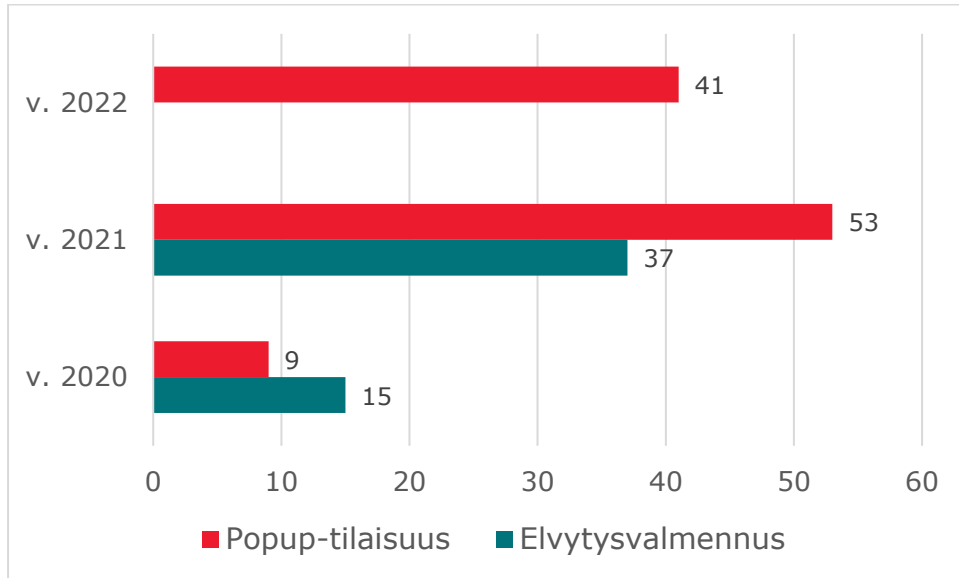

KUVA 2. Hankealueelle hankittujen ja rekisteröityjen sydäniskurien määrä vuosina 2020–2022.

Hankkeen toimintasuunnitelmaan kirjatussa lähtötilanteessa Etelä-Pohjanmaalle oli rekisteröity 100 sydäniskuria. Hankkeen päätyttyä (31.12.2022) niitä oli yhteensä 328 kpl (Lähde: Sydänturvallinen Suomi/ Etelä-Pohjanmaa). Huomioiden päättymistilanne, lähtötilanne ja hankkeen asiantuntijaavulla hankittujen sydäniskureiden määrä, 166 rekisteröityä sydäniskuria on hankittu ilman hankkeen asiantuntija-apua tai rekisteröity aikaisemmin rekisteröimättöminä. Sydäniskurien määrän lisääntyminen hankkeen aikana ylitti hankkeelle asetetun tavoitemäärän ja nämä 166 sydäniskurihankintaa/-rekisteröintiä aktivoituivat välillisesti hankkeen myötävaikutuksesta, vaikkakaan eivät suoranaisesti olleet yhteistyössä hankkeen kanssa.

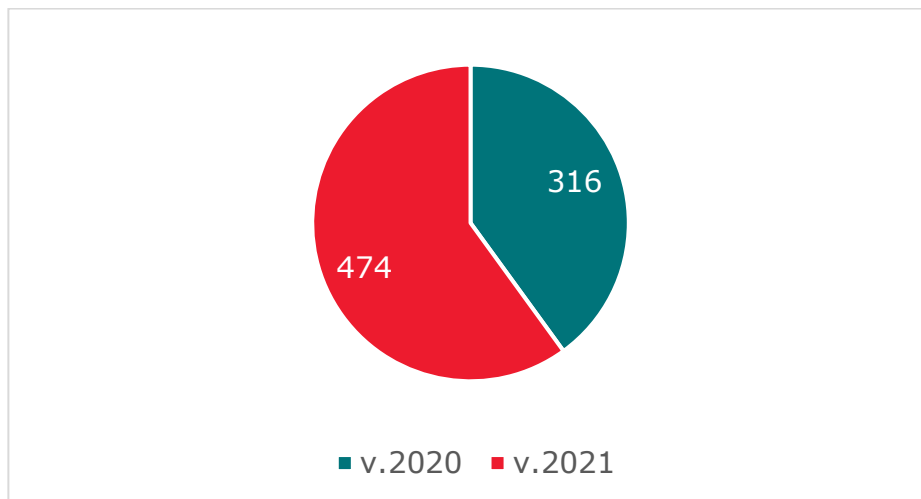
Tapahtumien ja tilaisuuksien määrä ja osallistujat. Hankesuunnitelmaan oli kirjattu tavoite, että hanke järjestää jokaisessa Etelä-Pohjanmaan kunnassa (18 kuntaa) yleisöluennon tai muun luennon, jossa kerrotaan maallikkoelvytyksen tärkeydestä, elottoman tunnistamisesta ja sydäniskurin käytöstä sekä elvytyksen järjestämisestä osana kylien turvallisuussuunnittelua. Tilaisuuksiin oli kirjattu osallistujatavoitteeksi 1500 Etelä-Pohjalaista maaseudun asukasta. Elvytysvalmennuksiin (2–4 h) osallistujien määräksi hankesuunnitelmassa tarkennettiin 300–500 henkilöä ensimmäisen vuoden aikana ja 200–300 henkilöä toisen vuoden aikana. Lisäksi tavoitteeksi oli kirjattu, että hankkeen aikana saadaan laskennallisena keskiarvona 750 uutta elvytysosaajaa. Kertausvalmennuksiin (1–2 h) osallistujien määrätavoitteeksi asetettiin 150–200 henkilöä.

Hankkeessa järjestettiin ensihoitajan toteuttamia elvytysvalmennustilaisuuksia vuosien 2020–2021 aikana 52 tilaisuutta ja hankekoordinaattorin toteuttamia matalan kynnyksen popup-tyyppisiä elvytysopastustilaisuuksia vuosien 2020–2022 aikana 103 tilaisuutta.

KUVA 3. Elvytysvalmennusten ja Pop Up -tilaisuuksien määrä vuosina 2020–2022.

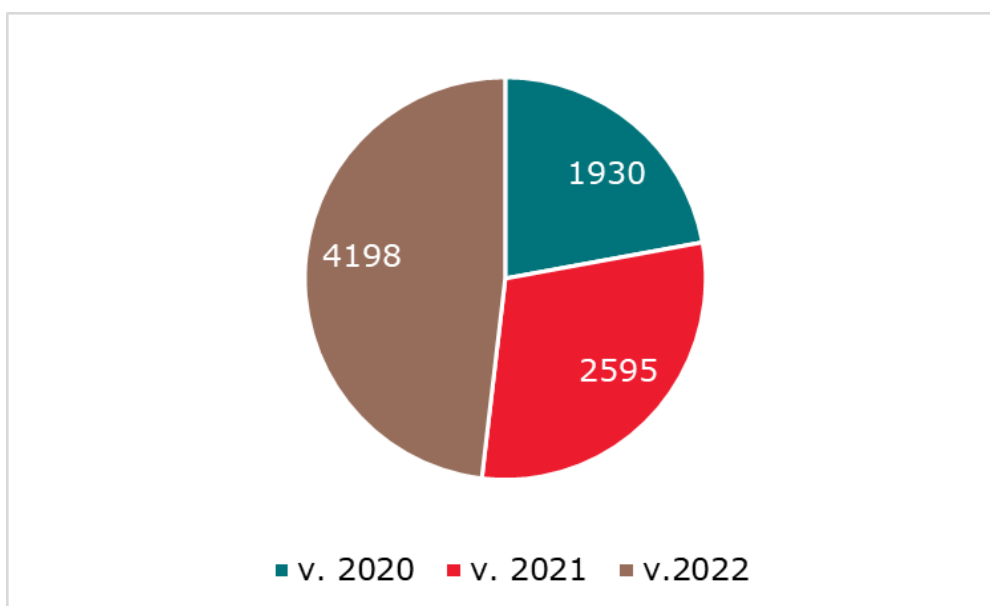
Elvytysvalmennukset. Elvytysvalmennuksiin osallistui yhteensä 790 henkilöä (kuva 4). Valmennuksiin osallistujille asetettu tavoitemäärä ylittyi hienoisesti, sillä hankesuunnitelmaan oli kirjattu laskennalliseksi keskiarvoksi 750 uutta elvytysosaajaa.

KUVA 4. Elvytysvalmennustilaisuuksiin osallistuneiden määrä vuosina 2020–2021

Popup -tilaisuudet. Hankkeessa järjestettiin matalan kynnyksen sydäniskurin toiminnan ja elvytyksen opastustilaisuuksia. Tilaisuudet toteutuivat

yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa, kuten vierailut erilaisissa ryhmissä, kokouksissa sekä sydäniskurikävelytilaisuudet. Tilaisuuksissa osallistujilla oli mahdollisuus tutustua elvyttämiseen ja sydäniskuriin sekä saada tietoa. Näiden ns. pop Up -tilaisuuksien osallistujamäärä oli yhteensä 8723 osallistujaan. Vuonna 2022 päästiin lähes samaan Pop Up -tapahtumiin osallistuneiden henkilömäärään, kuin kahtena edellisenä vuonna osallistujien määrä Pop Up -tilaisuuksissa yhteensä (kuva 5).

KUVA 5. Pop Up -tilaisuuksiin osallistuneiden henkilöiden määrä vuosina 2020–2022.

Hankesuunnitelmaan tavoitteeksi oli kirjattu, että hanke osallistuu 12 yhteistyötahon järjestämään tilaisuuteen mm. 112-päivään, Sydänviikkoon, järjestömessuille, kylien tai kuntien kesätapahtumiin. Näihin tilaisuuksiin osallistumisiin asetettiin osallistujamäärätavoitteeksi 1500 Etelä-Pohjanmaan maaseudun asukasta.

TAULUKKO 3. Eri yhteistyötahojen järjestämät tilaisuudet, joihin hanke osallistui vuosina 2020–2022.

Aika	Yhteistyötaho	Tilaisuus	osall. määrä
10.3.2020	Kuntayhtymä Kaksineuvoinen Kauhava Ylihärmä	Lääkehoitopäivä	100
29.9.2020	Omena Terveys, Safedo, Keskusapteekki, Lakeuden elämysliikunta	Maailman Sydänpäivä	200
8.5.2021	Kauhavan Sydänyhdistys, SPR Kauhavan paikallisosasto	Unelmien liikuntapäivä	60
4.6.2021	Teuvan apteekin apteek-kari, Teuvan Sydänyhdis-tys	Teuvan apteekin juhlata-pahtuma	67
31.7.2021	Kauhajoen Sydänyhdis-tys, Isojoen kunta	Isojoen Markkinat	75
7.8.2021	Soinin kunta	Soinin luonto- ja erämes-sut	1500
11.2.2022	Hätäkeskuslaitos	Turvaa 112 Suomi sovel-luksesta opastus käyttöön, teams, valtakunnallinen 112 päivä	5
27.2.2022	Seinäjoen Peliveljet sali-bandypeli	Urheilutalo Seinäjoki	500
13.8.2022	Ähtärin Zoo	Ähtärin Zoo maalaismark-kinat, mukana Ähtärinjär-ven Sydänyhdistys	200
2-3.9.2022	Kauhajoen Ruokamessu-toiminkunta	Kauhajoen Ruokamessut, Kauhajoen Sydänyhdis-tyksen kanssa	500
1.10.2022	Jalasjärven Ylivallin kylä-talon järjestämistyö-ryhmä	Jalasjärven Ylivallin kylä-talon turvallisuuspäivä	65
14.10.2022	Seinäjoen Sydänyhdistys/Nurmon Prisma	Maailman elvytyspäivä Prisman aulassa	31

Webinaarit. Hanke kehitti ketterästi toimintaa koronarajoitusten vuoksi v. 2020 suunnaten toimintaa verkkoon. Koko hankkeen aikana webinaareja pidettiin yhteensä 24 kpl, joissa osallistujamäärä oli 809 (taulukko 4).

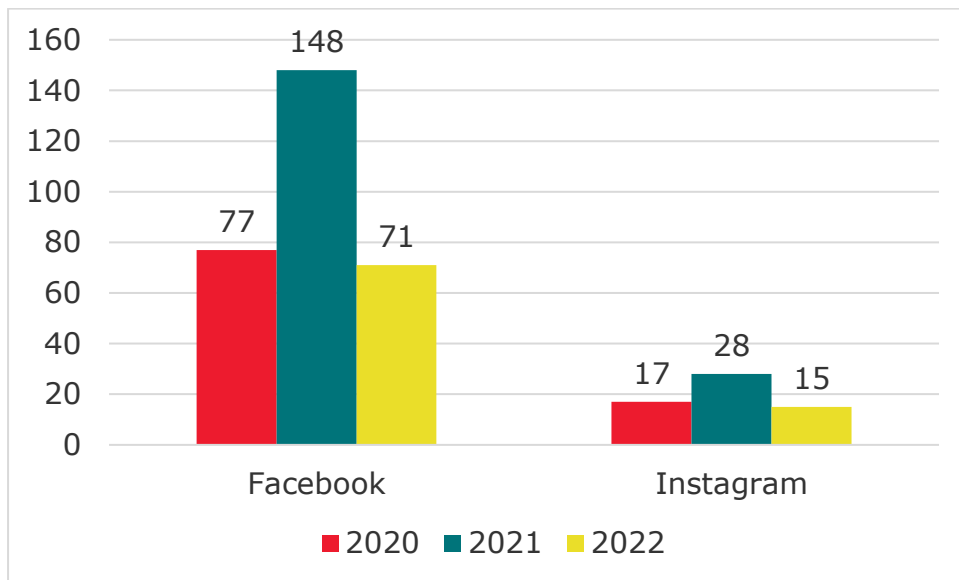
TAULUKKO 4. Vuosien 2020–2022 aikana järjestettyjen webinaarien ja niihin osallistujien määrä.

Vuosi	webinaarien määrä	Osallistujien määrä
2020	15	366
2021	8	428
2022	1	15

Vuoden 2020 webinaariteemoissa pureuduttiin omaan 1) turvallisuuteen ja muiden auttamiseen, 2) sydänterveyteen ja elvyttämisen taitoon sekä 3) turvallisuuden parantamiseen omalla asuinalueella sydäniskurin ja elvytysosaamisen avulla. Vuonna 2021 järjestettiin muun muassa Uskalla auttaa -seminaarisarja. Sarja sisälsi kolme livestriimaustilaisuutta yhteistyössä kolmen kylätalon kanssa Ylistaron Alapään Nuorisoseuran, Soinin Hautakylän kylätalon ja Kauhajoen Hyypän kylätalon kanssa. Tilaisuuksissa kuultiin kardiologin luennoimana miksi tervekin sydän voi pysähtyä, seuraavassa tilaisuudessa paneelikeskustelussa olivat mukana ensihoidon ylilääkäri, Häätäkeskuspäivystäjä ja maallikkoelvyttäjä ja viimeisessä haastateltiin sydänpysähdyksen kokeneita kolmea henkilöä. Vuoden 2022 ainoaksi webinaarin tyyliseksi tilaisuudeksi laskettiin elvytystoiminnan opastajien toimintamallin esittely teamsissa.

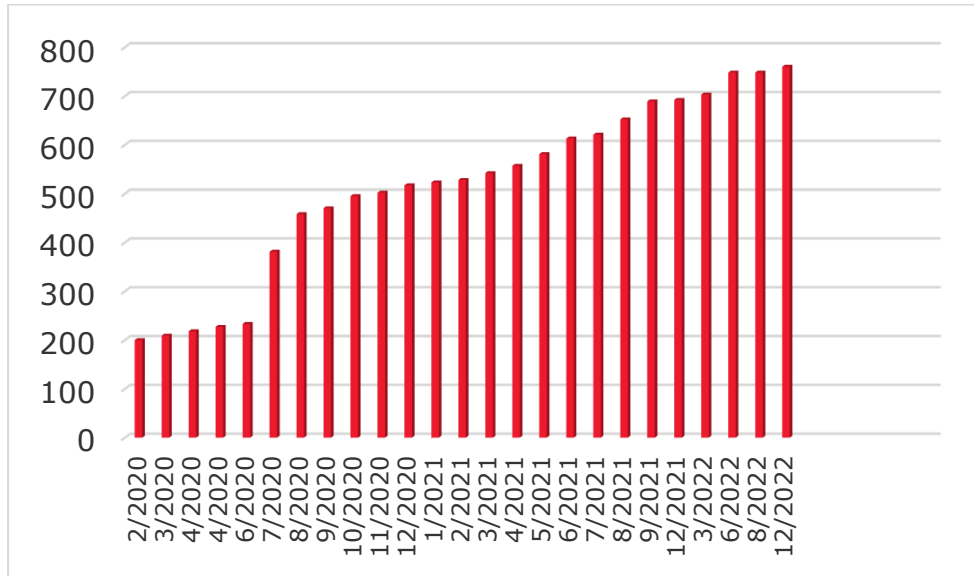
Tiedotuskampanjoiden kattavuus. Hankesuunnitelmaan oli kirjattu, että viestinnän keinoin suurin osa eteläpohjalaisista kylistä (useita tuhansia henkilöitä) on tavoitettu. Hankkeessa toteutettiin aktiivista viestintää hankkeelle perustetuilla somekanavilla Facebookissa ja Instagramissa. Facebook oli suosittu somekanava hankevuosien aikana kuin Instagram (kuva 6). Facebookissa julkaistiin kolmen vuoden aikana lähes 300 julkaisua (296 kpl). Näistä pääosa keskittyi kertomaan tunnelmia ja tapahtumia menneistä

tilaisuuksista, joihin liitettiin myös kuvia. Jonkin verran oli ennakkojuttuja mihin hanke kulloinkin suuntasi ja kehotus tulla mukaan tapahtumiin. Lisäksi jaettiin yleisesti elvytystietoa. Instagramissa julkaisuja oli yhteensä 60. Molemmissa somekanavissa hankkeen näkyvyys oli tehokkainta vuonna 2021.

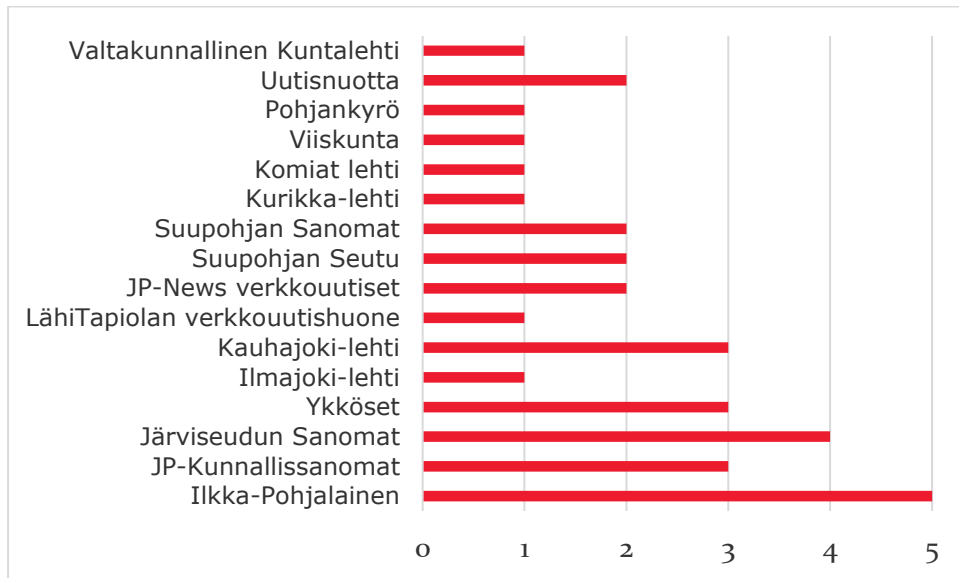
KUVA 6. Facebookissa ja Instagramissa julkaistujen juttujen määrä vuosina 2020–2022

Facebookissa seuraajien määrä kohosi vähitellen, saavuttaen lopuksi 760 seuraajan määrän (kuva 7). Instagramissa seuraajia oli vain 133. Somekanavien hyötyä maksetun mainonnan avulla ei kokeiltu.

KUVA 7. Seuraajien määrä Facebookissa vuosina 2020–2022

Lehdistössä näkyvyys painottui paikallislehtiin (kuva 8). Vuonna 2020 julkaistiin maakuntalehti Ilkka-Pohjalaisessa mielipidekirjoitus: *Sydänturvallisuus on meidän kaikkien oikeus* ja artikkeli Ähtärissä järjestetystä kansalaiskeräyksestä, jolla hankittiin seitsemän sydäniskuria hankkeen alkuaikoina. Paikallislehti julkaisi jutun valtakunnallisen 112 päivän viettotapah- tumasta. Vuonna 2021 lehtijuttuja julkaistiin 24 kpl, joista maakuntalehti Ilkka-Pohjalaisessa kaksi uutista ja paikallislehdissä 22. Vuonna 2022 julkaistiin paikallislehdissä seitsemän uutista ja Ilkka-Pohjalaisessa yksi koko sivun uutinen elvytystoiminnan opastajien kokoontumisesta oppimaan uu- sia asioita elvytyksestä ja sydäniskurin käytöstä. Isojoen kunnan sydäntur- vallisluuden edistäminen ja ison määrän sydäniskureita kuntaan hankkimi- nen nosti Isojoen kuntien sydänturvallisluuden vertailussa toiselle sijalle val- takunnassa ja kiinnosti valtakunnallista Kuntalehteä, joka teki jutun mar- raskuussa 2022.

KUVA 8. Lehtien aktiivisuus hankkeen uutisoinnissa vuosina 2020–2022

Erityisesti paikallislehtien aktiivisuus viestiä hankkeen teemoista varmistaa se, että asetetun tavoitteen mukaisesti suurin osa eteläpohjalaisista on tavoitettu turvallisuusviestinnän keinoin.

Kun lasketaan kaikki hankkeeseen osallistujat: elvytysvalmennuksiin (2 h), Pop Up -tilaisuuksiin, yhteistyöpalavereihin, ohjausryhmään, webinaareihin, hanke on tavoittanut kaikkiaan 11 124 henkilöä.

v. 2020 yhteensä 2767 henkilöä

v. 2021 yhteensä 3916 henkilöä

v. 2022 yhteensä 4441 henkilöä

Tavoiteltu henkilömäärä ylittyi runsaasti.

4.4.2 Toiminnasta saadut palautteet

Kerätyillä palautteilla selvitettiin hankkeeseen osallistujien tietoa, osaamista ja rohkeutta toimia sydänpysähdystilanteessa ja tarvittaessa elvyttää sekä käyttää sydäniskuria. Palautetta kerättiin elvytysvalmennustilaisuuksista 5.6.2020–26.10.2021 (n=187) (liite 1), sydäniskurikävelytapahtumista 8.6.2021–31.8.2021 (n=259) (liite 2), Aisaparin kyläturvallisuusiltoista 9.11.2021–25.11.2021 (n=9) (liite 3) ja hankkeen loppupalautteella Facebookissa 8.12.2022–19.1.2023 (n=73) (liite 4). Jokaiseen kyselyyn

vastanneet olivat eri henkilöitä. Hankkeessa ei tehty alkutilanteen kyselyä tietylle joukolle, eikä näin ollen vastauksista voida nähdä, miten tilanne on muuttunut hankkeen aikana. Tietyt kysymykset pidettiin samoina joka palautelomakkeessa, jotta olisi vertailumahdollisuus hankkeen aikana toteutettuihin kyselyihin, vaikkakin vastaajat vaihtuvat. Vastaajamäärät ovat edustavia otoksia kuvaamaan elvytysvalmennuksiin osallistuneiden mielipidettä, kuin myös sydäniskurikävelytilaisuuksiin eri paikkakunnilla osallistuneiden tai Facebookissa hankkeen ryhmää seuranneiden mielipiteitä. Vastaajakatoa oli joka kyselyn toteuttamisessa, huolimatta siitä, että kyselyt toteutettiin valmennustilaisuuksien ja sydäniskurikävelytapauksien loppuun loppupalautteen yhteistä täyttöaika hyödyntäen. Vaikka kyläturvallisuusiltojen osallistujilta saatu palautteiden määrä jäi 10 % tilaisuuksien osallistujamäärästä, eivät vastaukset eroa, verrattuna muihin kyselyjen vastauksiin.

Kaikkiin kyselyihin vastanneista enemmistö oli naisia 72 % (n=381). Miesten osuus oli 28 % (n=147). Vastaajista suurin osa 84 % (n=441) oli 51vuotiaita tai sitä vanhempia. 50vuotiaita ja sitä nuorempia vastaajia oli ainoastaan 15 % (n=77).

Elvytysvalmennustilaisuuksiin osallistujat täyttivät palautelomakkeet tilaisuuden loppuun, joka vähensi vastaajakatoa. Osallistuneista 75 % (n=140) koki elvytysvalmennuksen (2 h) lisänneen paljon heidän taitojaan toimia elvytystilanteessa. Vastaajista 21 % koki **taitojen** parantuneen melko paljon ja 4 % ei osannut arvioida, oliko elvytysvalmennuksella vaikutusta taitoihin. Elvytysvalmennustilaisuus oli lisännyt elvytystilanteessa toimimisen **rohkeutta** paljon 69 %:lle osallistujista ja melko paljon 28 %:lle osallistujista. Enemmistö, 88 % elvytysvalmennustilaisuuksiin osallistuneista, koki saaneensa paljon **tietoa** valmennustilaisuuksista. Melko paljon tietoa arvioi saaneensa 11 % osallistujista ja 1 % ei osannut arvioida elvytysvalmennusten vaikutusta tiedon saantiin lainkaan. Kun vastaajilta tiedusteltiin elvytysvalmennusten sisällöstä, vastaajien vastauksista voitiin päätellä, että 2 h luentoa ja käytännön harjoittelua sisältävä kokonaisuus koettiin hyväksi. Valmennustilaisuutta kuvattiin kompaktipaketiksi, jossa ei ollut mitään turhaa mukana ja erityisesti maallikoille suunnattuna selkeäksi.

Ensihoitaja elvytysvalmennuksen kouluttajana koettiin 95 %:sti hyväksi asiantuntijaksi, vain 5 % piti ensihoitajaa melko hyvänä.

Sydäniskurikävelytapahtumiin osallistuneet täyttivät palautelomakkeen tapahtuman lopuksi. Sydäniskurikävelytapahtumat toteutettiin ulkona, jolloin tilaisuuden lopussa täytetty palaute oli helppo ohittaa poistumalla paikalta. Osallistuneista 85 % arvioi osaavansa etsiä lähimmät sydäniskurit 112 Suomi sovelluksesta. Kysyttäessä tietoa missä omalla paikkakunnalla oli sydäniskureita, vastaajista 89 % arvioi tietävänsä sijaintikohteita. Sydäniskurin toiminnan tunsi 90 % vastaajista ja 78 % arvioi osaavansa käyttää sydäniskuria elvytystilanteessa. Elvyttämisen arvioi osaavansa 77 % vastaajista ja rohkeutta elvytystilanteessa auttamiseen oli 76 %:lla sydäniskurikävelyihin osallistujista. Tilaisuuteen osallistuminen ja siellä sydäniskurin toiminnan ja elvytyksen opastus sekä harjoittelu vaikuttivat 83 %:lla turvallisuuden tunteeseen sitä parantaen.

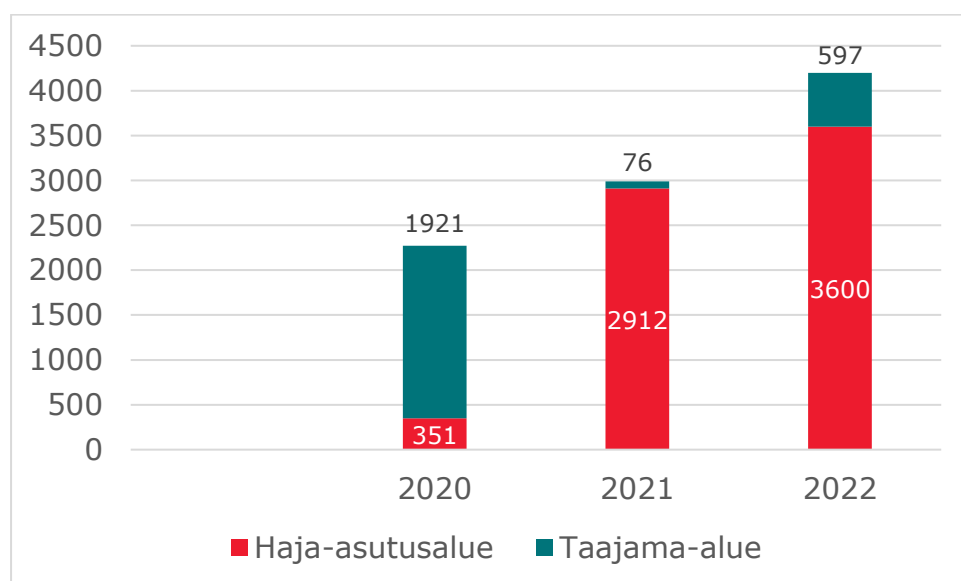
Leader Aisaparin kyläturvallisuusilltoja järjestettiin kahdeksana iltana, joissa oli osallistujia yhteensä 91, vain yhdeksän palautetta saatiin, kun palautteet kerättiin vasta tilaisuuksien jälkeen. Enemmistö 89 % palautteiden antajista oli näissäkin tilaisuuksissa iältään 51vuotta tai yli sen. Vastaajista 90 % osasi etsiä lähimmän sydäniskurin 112 Suomi sovelluksesta ja 88 % tiesi missä sydäniskureita oli omalla paikkakunnalla. Iskurin toiminnan tunsi 85 % vastaajista ja sydäniskuria arvioi osaavansa käyttää elvytystapahtumassa 79 % vastaajista. Vain 74 % arvioi osaavansa elvyttää. Riittävää rohkeutta toimia elvytystilanteessa arvioi itsellään olevan 79 % vastaajista. Kysymykseen vaikuttiko kyläturvallisuusillat turvallisuuden tunteeseen, 82 % vastaajista vastasi myönteisesti.

Hankkeen **loppupalaute** kerättiin hankkeen sometileillä sähköisellä lomakkeella (webropol). Vastauksen antaneista 69 % kertoi osaavansa etsiä sydäniskurit 112 Suomi sovelluksesta, 79 % ilmoitti tietävänsä missä omalla paikkakunnalla oli sydäniskureita ja 86 % vastaajista arvioi tietävänsä, miten sydäniskuri toimii. Osaamista kartoitettaessa, kysymykseen osasiko vastaaja käyttää sydäniskuria elvytystapahtumassa, myönteisen vastauksen antoi 84 % vastaajista. Elvyttää ilmoitti osaavansa 87 %. Rohkeutta

elvytystilanteessa auttamiseen oli 93 %:lla vastaajista. Koska sydäniskurin saanti paikalle minuuteissa parantaa sydänpysähdyksestä selviytymistä ja sydäniskurien määrä on hankkeen aikana Etelä-Pohjanmaalla lisääntynyt, kysyttiin vastaajilta, onko heidän kotinsa lähellä 10 minuutissa paikalle noudettava sydäniskuri. Vastaajista 53 %:lla sellainen mahdollisuus oli. Vastaajista 86 %:lla ei ollut kokemusta lähipiirissä sattuneista sydänpysähdyksistä, eikä 68 % vastaajista ollut elvyttänyt koskaan. Kiinnostus elvytystaidon ja sydäniskurin käytön osaamisen ylläpitämiseen oli vahvaa, vastaajista 97 % koki sen itselleen tärkeäksi.

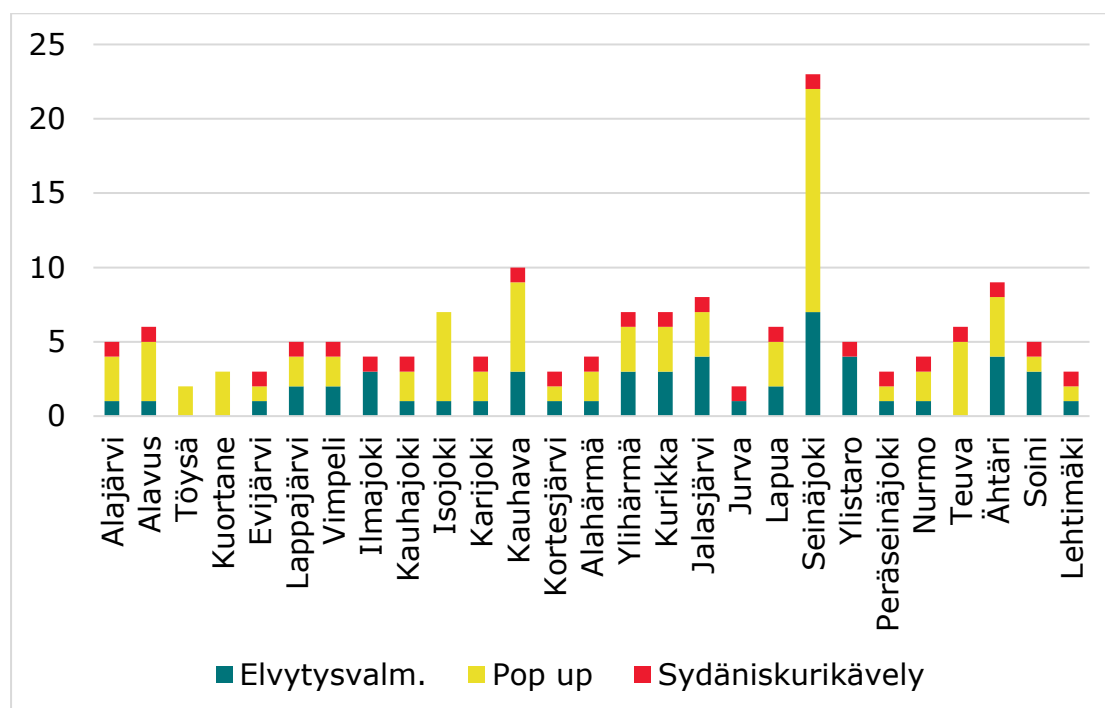
4.4.3 Alueellisen tasa-arvon toteutuminen

Pääosin hankkeen toiminta kohdentui maaseudun asukkaille haja-asutusalueilla. Haja-asutusalueelle kohdennettiin 135 elvytysvalmennusta ja Pop Up tilaisuutta, kun taas taajama-alueelle 24. Kuvasta 9 voidaan tulkita, että hankkeen alussa v. 2020 haettiin näkyvyyttä ja tunnettuutta yhteistyössä isojen tahojen kanssa, isoista tapahtumista, sieltä missä ihmisiä liikkuu paljon. Viestinnällisen ja toiminnallisen näkyvyyden jälkeen oli helpompi siirtyä haja-asutusalueelle ja kyliin, kun ihmiset olivat kiinnostuneet toiminnasta median kautta tai törmänneet toimintaan erilaisissa tilanteissa. Vuosina 2021–2022 toimintaa, tietoa ja osaamista kohdennettiin haja-asutusalueille.

KUVA 9. Elvytysvalmennuksiin ja Pop Up -tilaisuuksiin osallistuneiden asukkaiden määrä haja-asutusalueella ja taajama-alueella.

Kun hankkeen onnistumista peilataan päätavoitteeseen alueellisen eriarvoisuuden vähentymisestä, voidaan osoittaa, että hanke järjesti elvytysvalmennuksen tai Pop Up -tilaisuuden tai näitä molempia sekä sydäniskurikävelytapahtuman jokaisella Etelä-Pohjanmaan paikkakunnalla asukkaiden sydäniskurin toiminnan ja elvytystiedon, osaamisen ja rohkeuden lisäämiseksi (kuva 10). Jokaisella paikkakunnalla tarkoitetaan tässä tarkastelussa myös kuntaliitoksiin kuuluvia entisiä kuntia.

KUVA 10. Elvytystietoa, osaamista ja rohkeutta jokaiselle Etelä-Pohjanmaan paikkakunnalle elvytysvalmennus- ja Pop Up -tilaisuuksien sekä sydäniskurikävelytapahtumien avulla.

Laaja vaihteluväli toiminnan määrässä eri kunnissa johtui paikkakunnilla toimivien yhdistysten erilaisesta aktiivisuudesta kutsua hanketta mukaan tilaisuuksiin ja tapahtumiin. Toisaalta muutamia tilaisuuksia jouduttiin peruuttamaan liian vähäisen ennakoilmoittautuneiden määrän vuoksi.

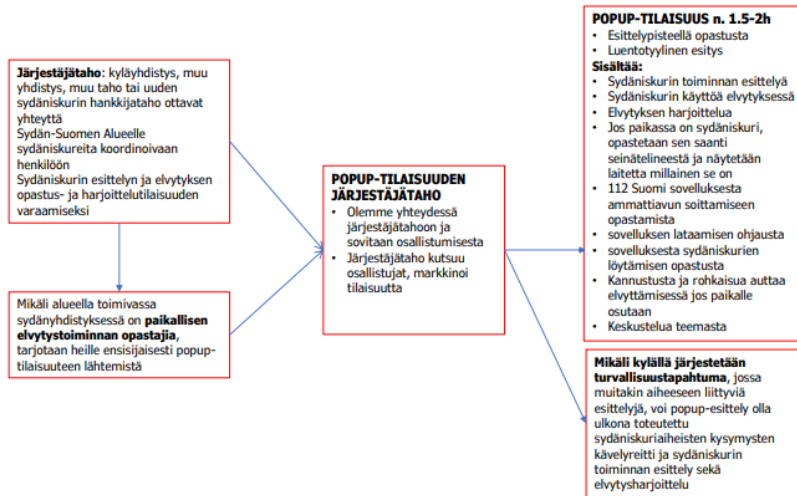
4.4.4 Hankkeessa hyödynnettyjä toimintamalleja

Tässä 100 % tuetussa kehittämishankkeessa hyödynnettiin toimintamalleja, jotka ovat julkisia ja yhteiseen käyttöön tarkoitettuja, mutta eivät kaupalliseen hyödyntämiseen käytettäviä. Seuraavassa kuvatuissa toimintamalleissa on hyödynnetty muista hankkeista saatuja hyviä kokemuksia, ideoita ja ajatuksia ja niitä on edelleen kehitetty tässä hankkeessa.

4.4.4.1 Sydäniskuri ja elvytys tutuksi matalalla kynnyksellä

Mallin tavoite: Asukkailla oli mahdollisuus tutustua sydäniskuriin ja elvyttämiseen matalan kynnyksen tilanteissa. Eri ryhmät, yhdistykset ja muut tahot saivat omissa kokoontumisissaan, oman porukan kesken tietoa, taitoa ja rohkeutta toimia sydänpysähdystilanteissa. Lisäksi mallin mukainen kevyt esittelypiste toimi myös julkisissa tilaisuuksissa, kuten markkinoilla, messuilla tai muissa tapahtumissa.

Toimintamallissa osallistujilla oli mahdollisuus tutustua sydäniskuriin ja elvytykseen matalan kynnyksen tilaisuuksissa. Tilaisuuksien järjestäjätahona toimi yleensä paikallinen toimija, joka otti yhteyttä hankkeeseen ja toivoi esitystä sydäniskurin toiminnasta ja miten sitä käytettiin elvytyksessä. Järjestäjätaho vastasi tilaisuuksien markkinoinnista ja osallistujien kutsumisesta. Tilaisuuksissa esittelypisteellä esiteltiin sydäniskurin toimintaa, käyttöä, osallistajat saivat harjoitella elvytystä, tutustua 112 Suomi-sovellukseen ja sen lataamiseen, etsittiin sovelluksesta sydäniskureita, annettiin kannustusta ja rohkaisua sydänpysähdystilanteessa auttamiseen sekä keskusteltiin yleisesti teemasta.

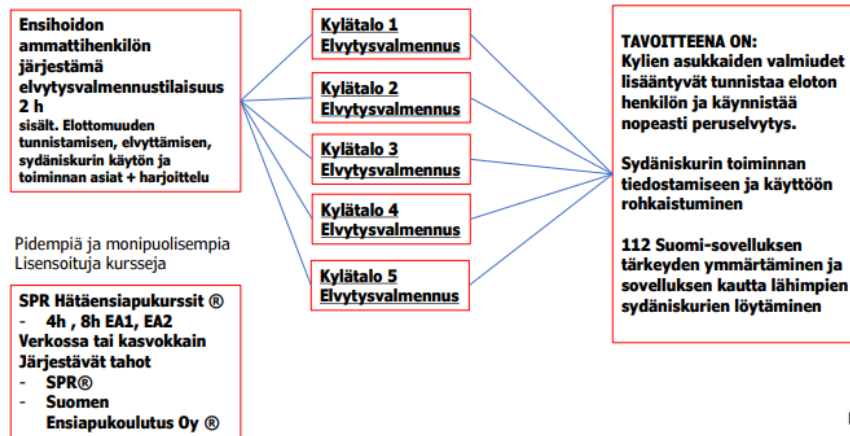

KUVA11. Sydäniskuri ja elvytys tutuksi matalalla kynnyksellä

4.4.4.2 Elvytysvalmennuksen avulla uusia elvytysosaajia

Mallin tavoite: Antoi asukkaille, elvytyksestä kiinnostuneille, valmennuksen avulla tietoa ja taitoa toimia ja auttaa sydänpysähdystilanteessa. Elvytysvalmennus oli kahden tunnin pituinen koulutustilaisuus, jonka toteuttajana oli ensihoidon ammattilainen. Elvytysvalmennuksessa maaseudun asukkaat saivat tiedon ja rohkeuden lisäksi harjoitella elvyttämistä ja sydäniskurin käyttöä.

Kahden tunnin kestoinen elvytysvalmennus sisälsi elottomuuden tunnistamisen, elvytyksen ja sydäniskurin käytön teorian sekä harjoitteluosion. Elvytysvalmennus toimi matalammalla kynnyksellä saada tietoa ja taitoa toimia sydänpysähdystilanteessa, kuin pidempikestoiset lisensoidut muiden toimijoiden toteuttamat hätäensiapukoulutukset. Elvytysvalmennusten myötä osallistujien elvytystaidot lisääntyivät ja he pystyivät hyödyntää oppimaansa asuinympäristön turvallisuuden lisäämiseksi.

KUVA 12. Elvytysvalmennuksen avulla uusia elvytysosaajia

4.4.4.3 Sydäniskurikävely

Mallin tavoitteena oli, että asukkaat osasivat hakeutua lähimpien sydäniskurien luo, tiesivät, että lähistöllä olevat iskurit löytyivät 112 Suomi -sovelluksesta. Lisäksi paikallisten eri toimijoiden välistä yhteistyötä matalankynnyksen elvytysvalmennuksen järjestämisen kävelytapahtumien järjestämisessä.

Tässä toimintamallissa rakennettiin paikallisten sydänyhdistysten ja muiden paikallistoimijoiden (Eläkeläisyhdistykset, Maa- ja kotiseutunaiset /Martat, kunnan liikuntatoimen edustajat, palo- ja pelastustoimi/ensivaste, harrasteryhmät, liikeyritykset) kanssa matalankynnyksen sydäniskurikävelytapahtuma, jossa sovittiin yhteinen kokoontumis- ja tapahtumapaikka. Kävelytilaisuuksissa kuljettiin ennakolta suunniteltu reitti, ja reitin varrella tutustuttiin sijoitettuihin sydäniskureihin: missä sydäniskuri sijaitsee, onko iskuri merkitty opastemerkinnöin, miten iskuri otetaan kaapista ulos? Kävely päättyi lähtöpaikalle ja siellä osallistujilla oli mahdollista tutustua ja osallistua eri toimijoiden järjestämiin toiminnallisiin esittelypisteisiin, mukaan lukien sydäniskurin toiminnan esittelyyn.

Malli osoittautui erityisen hyväksi keinoksi lisätä eri toimijoiden yhteistyötä ja toi mahdollisuuden toteuttaa toimintaa, joka houkutteli ihmisiä mukaan.

SYDÄNISKURIKÄVELY:
Paikallinen, matalankynnyksen sydänturvallisuuden edistämisen yhteistyömalli.

KUVA 13. Sydäniskurikävely

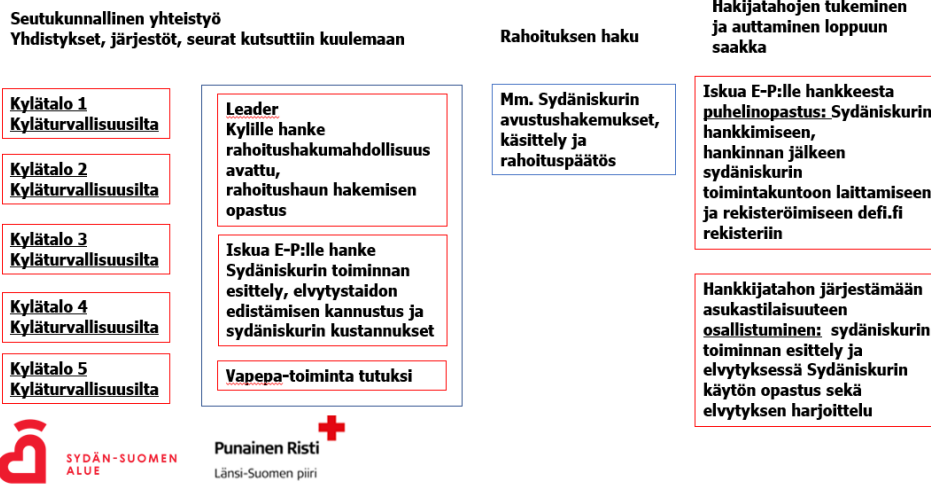
4.4.4.4 Kyläturvallisuutta seutukunnittain

Mallin tavoitteena oli mahdollistaa turvallisuuden lisääminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa ja edistää sydäniskurien hankintaan rohkaistumista rahoitusneuvonnan ja sydäniskurin hankintatiedon saamisella ja yhteydenoton kynnyksen madaltamisella.

Hanke osallistui Härmänmaan ja Järviseudun alueella leader Aisaparin Ky:lille hankkeen järjestämiin kyläturvallisuusiltoihin, joissa osallistujina olivat kylien asukkaita, yhdistyksiä, järjestöjä ja seuroja. Tilaisuuksissa esiteltiin sydäniskuria ja käyttöä ja osallistujat saivat kokeilla elvytystä. Osallistujat aktivoitiin hakemaan Leader-rahoitusta sydäniskurien hankkimiseen.

Rahoitusta hakevia tuettiin rahoitushakemuksen tekemisessä ja myönteisen rahoituspäätöksen jälkeen hankekoordinaattori kontaktoi jokaisen rahoituksen saaneen tahon, ohjasi laitteen hankinnassa ja sen jälkeen opasti sydäniskurin käyttöön ottamisessa ja rekisteröinnissä puhelimitse. Samalla sovittiin paikan päälle sydäniskurin toiminnan ja elvytyksen opastus ja harjoittelutilaisuus. Hankkijataho vastasi tilaisuuden markkinoinnista ja toteuttamisesta. Hankekoordinaattori osallistui tilaisuuteen ja kylän asukkaat saivat tietoa, taitoa ja osaamista elvytyksestä ja sydäniskurin käytöstä.

SYDÄNTURVALLISUUDEN EDISTÄMISEN SEUTUKUNNALLINEN YHTEISTYÖMALLI:
Tietoa, rahoitusta, ohjausta, kannustusta ja yhdessä toteuttamista.

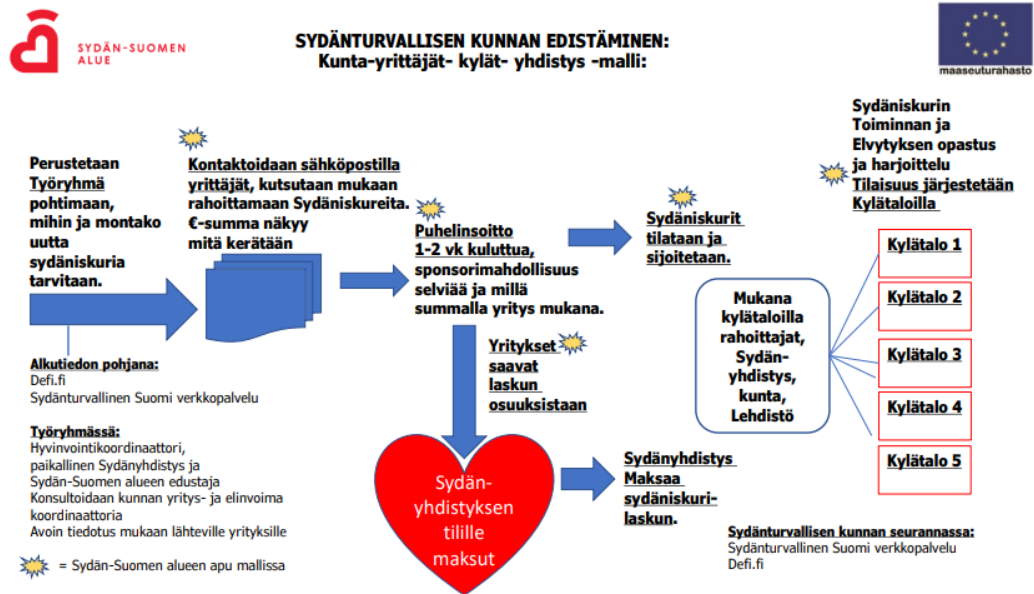
KUVA 14. Kyläturvallisuutta seutukunnittain

4.4.4.5 Sydänturvallisuutta kuntaan yhteistyöllä

Mallin tavoitteena oli muodostaa toimiva paikallinen yhteistyömalli käsitteäen sydänturvallisuuden kehittämisen toimenpiteiden suunnittelun, rahoituksen hankkimisen, toimenpiteiden toteutuksen ja arvioinnin. Mallin avulla oli mahdollisuus edistää kunnan sydänturvallisuutta yhteistyössä julkisen, yksityisen ja järjestötoimijoiden kesken.

Isojoella lähtökohtana oli Sydänturvallinen Suomi -verkkopalvelusta tarkasteltu kunnan sydänturvallisuuden tilanne. Isojoella sydänturvallisuuden tilanne oli heikko. Yhteistyöhön kutsuttiin kunnasta hyvinvointikoordinaattori ja myöhemmin myös kunnanjohtaja, paikallisia yrittäjiä, kyläseurojen edustajia ja sydänyhdistyksen edustajia. Hanke esitteli toimijoille sydänturvallisuuden tilannetta, esitti toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi, tuki toimijoita sydäniskurihankintojen sponsorirahoituksen kokoon saamisessa, sydäniskurien tilaamisessa ja lopuksi sydäniskurien esittelytilaisuuksien toteuttamisessa yhdessä kylien ja sydänyhdistysten kanssa. Sydäniskureita hankittiin 9 ja niiden rahoitukseen osallistui yhteensä 12 tahoja. Sydänyhdistyksen vastuulla oli koota sydäniskurihankintoihin osallistuneiden tahojen rahoitusosuudet sydänyhdistyksen tilille ja huolehtia laskusta. Malli toi esiin konkreettisesti yhteistyön hyödyt toimenpiteiden toteutumiseksi –

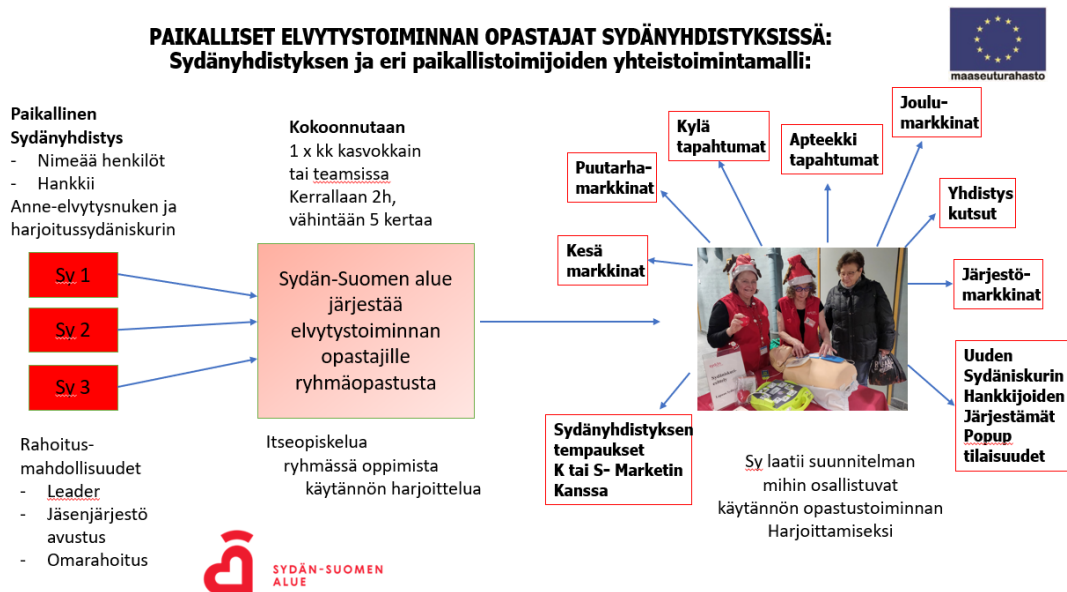
kukin toimija pystyi osallistumaan sopivalla summalla sydäniskureiden hankkimiseen ja näin sekä pienet että isommat toimijat pystyivät tukemaan sydänturvallisuuden kehittymistä Isojoella.

KUVA 15. Sydänturvallisuutta kuntaan yhteistyöllä

4.4.4.6 Elvytystoiminnan paikalliset opastajat

Mallin tavoitteena oli juurruttaa elvytystoiminnan opastaminen paikalliseksi käytännöksi. Samalla mahdollistettiin uusi vapaaehtoisuuden muoto sydänyhdistyksiin ja osallistettiin heitä elvytyksen ja sydäniskurin toiminnan tiedon, taidon ja rohkeuden lisäämiseen omilla toiminta-alueillaan. Lisäksi tavoitteena oli aktivoida toimijoiden välistä yhteistyötä ja toiminnan näkyväksi tekemistä.

KUVA 16. Elvytystoiminnan paikalliset opastajat Sydänyhdistyksissä

Toiminta käynnistettiin Härmänmaan ja Järviseudun seutukunnissa. Sydänyhdistyksiä kutsuttiin mukaan elvytystoiminnan paikalliseen opastajaryhmään. Kolme Sydänyhdistystä viidestä alueella olevasta lähtivät mukaan toimintaan ja Härmän, Lapuan ja Järviseudun sydänyhdistyksiin nimettiin yhteensä 11 elvytystoiminnan opastajaksi lähtevää henkilöä.

Sydänyhdistyksen hallitukselta pyydettiin harjoitussydäniskurin sekä Anne-elvytysnuken hankkimista opastajien käyttöön. Mukaan lähteneet sydänyhdistykset hakivat välineiden hankintaa varten Leader rahoitusta hankekoordinaattorin opastuksella.

Opastajien kanssa kokoonnuttiin kerran kuukaudessa, 19.4. – 7.12.2022 välisellä ajalla yhteensä kuusi kertaa. Ryhmä opiskeli yhdessä kerrallaan kahden tunnin ajan sydäniskuriin ja elvytykseen liittyviä asioita. Yhteista paamiset järjestettiin viisi kertaa Kauhavalla Helmirannan palvelutalon kokoustilassa. Viimeisen kerran 7.12.2022 kokoontumispaikkana oli Härmän kylpylän kokoustila.

Ensimmäisellä yhteiskokoumiskerralla opastajat arvioivat itsearviointilomakkeen avulla omia tiedollisia ja taidollisia valmiuksiaan (Liite 5). Itsearviointilomake koostui seitsemästä pääkohdasta ja niiden alla olevista

tarkemmista alakohdista, joita oli yhteensä 30 (kuva 17). Itsearviointi suoritettiin uudelleen viimeisen yhteiskokouksen jälkeen.

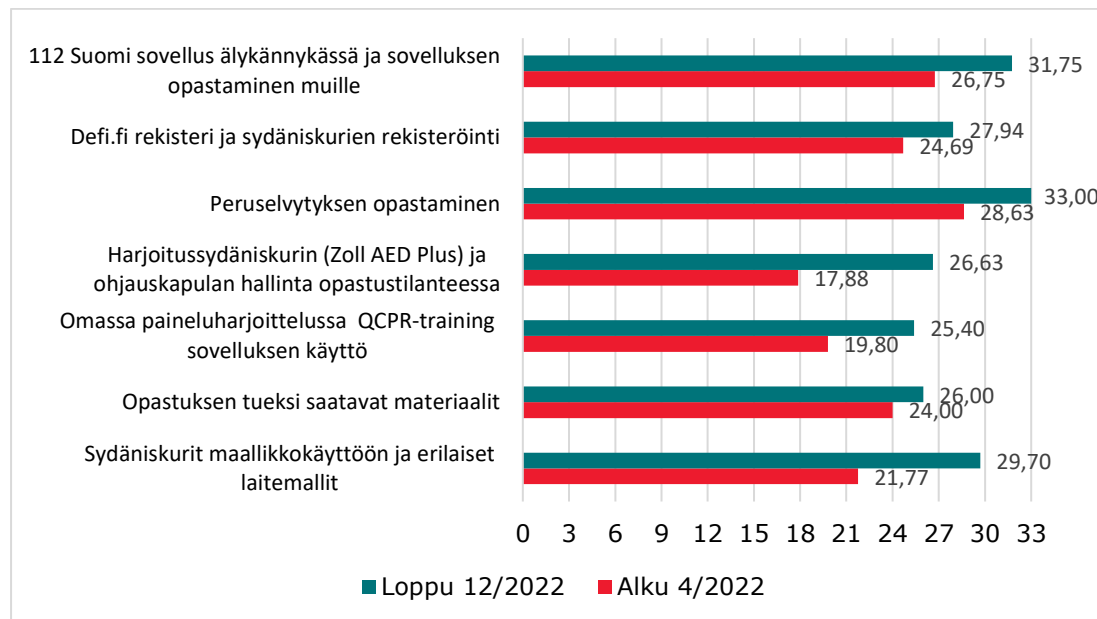
KUVA 17. Elvytystoiminnan opastajien itsearviointilomakkeen pääkohdat ja niille kirjattujen yksilöidympien alakohtien määrä.

Kokouksissa elvytystiedon ja taidon oppimista edistettiin pariharjoitteluna, kun opastajat opastivat parilleen muun muassa 112 Suomi-sovelluksen lataamisen ja lähimpien sydäniskurien löytämistä. Opastajat opastivat toisilleen myös elvyttämistä ja sydäniskurin käyttöä. Yhdessä tutustuttiin erilaisiin sydäniskurimalleihin YouTubesta löytyvien videoiden avulla ja Sydänturvallinen Suomi -verkkopalveluun ja defi.fi karttapalveluun. Opastajat saivat sähköpostitse materiaalia itseopiskeluun, kuten esimerkiksi internetistä löytyviä videoita katsottavaksi ja muun muassa tietoa sydäniskurin lämpökaapista, elektrodien ja opastemerkkien tilauspaikoista. Itseopiskelua tukien käytiin läpi Anne-nuken avulla paineluharjoittelu (QCPR Training sovellus) ja älykännykköpohjaista palautetta antavan sovelluksen käyttö.

Opastajien kanssa listattiin paikkakunnilla olevia elvytysopastuksen mahdollisia paikkoja, kuten kesämarkkinoita ja teematapahtumia. Opastajia rohkaistiin oman sydänyhdistyksen nimissä ottamaan osaa uusiin tapahtumiin ja tilaisuuksiin. Viimeisellä kokouksella opastajat esittelivät

opastajatoimintaa teamsin välityksellä muille Sydän-Suomen alueen sydänyhdistyksille.

Itsearviointin avulla saatiin tietoa siitä, miten opastajat kokivat tietonsa, taitonsa ja rohkeutensa lisääntyneen. Itsearviointin tulokset laskettiin ryhmän keskiarvoina jokaisen 30 alakohdan vastauksista ja muutokset kuvattiin seitsemän pääkohtien avulla (kuva 18).

KUVA 18. Elvytystoiminnan opastajien (n=11) itseraportoimat tiedollisten ja taidollisten valmiuksien muutokset ryhmän keskiarvoina seitsemässä arvioinnin pääkohdassa esitettynä.

Tulokset laskettiin yksilö vastauksista, koostaen tulokset ryhmän keskiarvoiksi (kuva 18). Jokaisessa kysymyksessä paras tilanne oli se, että vastaaja koki osaavansa opastaa toiselle henkilölle kysymyksessä olleen asian. Tämä vastausvaihtoehto antoi numeron kolme. Ryhmän keskiarvossa maksimipistemäärä oli 33. Kun tarkasteltiin alkutilanteesta lopputilanteeseen tapahtunutta muutosta, todettiin että opastajat kokivat omissa taidoissaan tapahtuneet suurimmat muutokset harjoitussydäniskurin (Zoll AED Plus) toiminnan ja sen hallinnan parantumisena (muutos 8,75), sydäniskuritiedon vahvistumisena (muutos 7,93) ja omaharjoitusmahdollisuuden löytämisessä (muutos 5,60). Kaikki ryhmään osallistuneet olivat aiemman tai nykyisen ammattinsa tai koulutuksen kautta saaneet osaamista

peruselvytyksestä, mutta kuitenkin itsearviointiin mukaan, peruselvytyksen opastamisen taidot vahvistuivat ja saavuttivat parhaimman ryhmän keskiarvon 33 (kuva 18). Alkutilanteesta lopputilanteeseen kaikkien seitsemän pääkohdan hallinta parantui.

TAULUKKO 5. Elvytystoiminnan opastajat osallistuivat 24.4.-10.12.2022 välisellä ajalla sydäniskurin toiminnan ja elvytystiedon, taidon ja rohkeuden edistämiseen paikkakunnillaan.

Elvytystoiminnan opastajat Sydänyhdistyksissä	Sydäniskurin toiminnan ja elvytyksen opastustilaisuuksien määrä	Tilaisuuksiin osallistujien määrä
Lapuan Sy (5)	18	368
Järviseudun Sy (3)	13	236
Härmän Sy (3)	4	160
Yhteensä	35	764

5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Iskua Etelä-Pohjanmaalle – elvytystaitoja ja sydäniskureita kyliin -kehittämishankkeen aikana on noussut esille selkeä tarve jatkaa maaseutualueiden sydänturvallisuuden kehittämistä. Kehittämistä on edelleen sekä asukkaiden tiedon, taidon ja rohkeuden lisäämisessä, mutta myös sydäniskureiden määrän lisäämisessä, sijoittelun ja saannin tehostamisessa (Liite 7).

Asukkaille tulee mahdollistaa elvytystaitoihin liittyvä koulutus ja kertaus. Elvytys Käypä Hoito -suosituksen mukaan elvytystaidot vähenevät jo 3–12 kk:n kuluessa koulutustilaisuudessa. Säännöllinen elvytyksen harjoittelu kehittää elvytystaitojen lisäksi myös auttamisvalmiutta ja -halukkuutta. Tämä vuoksi ja hankkeesta saatujen kokemusten mukaan on tärkeää myös jatkossa mahdollistaa asukkaiden elvytystaidon, -tiedon ja -rohkeuden lisääminen matalalla kynnyksellä. Lisäämistä voidaan jatkaa valjastamalla vahvemmin paikalliset toimijat toteuttamaan elvytysopastuksia erilaisissa matalan kynnyksen tilaisuuksissa ja tapahtumissa. Hyvänä toimintamallina tässä toimii hankkeessa pilotoitu elvytystoiminnan opastajat -malli.

Hankkeen myötä sydänturvallisuus Etelä-Pohjanmaalla on lisääntynyt osaamisen lisäksi, myös sydäniskureiden määrän kasvun myötä. Hanke on toiminut laajasti koko Etelä-Pohjanmaan alueella, mutta suunnitelmallista kehittämistyötä kunnittain tulee jatkaa Isojoella toteutetun sydänturvallisen kunnan kehittämismallin mukaisesti. Mallin mukaisesti on mahdollista puurtua yksilöllisesti yksittäisen kunnan sydänturvallisuuden tilanteeseen ja erilaisin toimin kehittää sitä. Tähän työhön Isojoella toteutetusta toiminnasta saadun kokemuksen mukaan on helppoa saada mukaan myös kunta, yritykset sekä järjestötoimijat.

Hanke vastasi vahvasti maaseutuasumisen sekä kylien kehittämisen, että paikallisyhteisöjen kehittämiseen liittyviin tavoitteisiin. Turvallisen asumisen ja maaseudun palvelujen kehittämisen sekä osaamisen vahvistamisen tavoitteet konkretisoituivat hankkeen tuottaessa sekä tukea, tietoa ja osaamista elvytyksestä ja sydäniskurin käytöstä. Lisäksi hanke lisäsi sydäniskurien määrää maaseudulla toimintavalmiuksien edistämiseksi. Hankkeen aikana saadut kokemukset, yhteistyökumppanit ja verkostot antavat hyvän pohjan uusien toimintojen ja hankkeiden suunnittelulle ja toteuttamiselle.

LIITTEET

- Liite 1. Kyselylomake elvytysvalmennustilaisuuksista
5.6.2020-26.11.2021
- Liite 2. Kyselylomake sydäniskurikävelytapahtumista
8.6.2021-31.8.2021
- Liite 3. Palautekysely kyläturvallisuusilloista
9.11.2021-25.11.2021
- Liite 4. Kyselylomake hankkeen lopussa
8.12.2022-19.1.2023
- Liite 5. Elvytystoiminnan opastajien itsearviointilomake
- Liite 6. Yhteistyökumppanit vuosien 2020–2022 aikana
- Liite 7. Etelä-Pohjanmaan tilanne Sydänturvallinen Suomi verkkopalvelussa 31.12.2022

Palaute iskua Etelä-Pohjanmaalle - elvytystaitoja ja sydäniskureita kyliin valmennustilaisuuksista

LIITE 1

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

1. Kirjoita alkutiedoiksi päivämäärä ja paikkakunta *

2. Kirjoita edustamasi kyläyhteisön ja yhdistyksen nimi *

3. Valitse seuraavista, mihin ikäryhmään kuulut *

- 0-15-vuotiaat
- 16-30-vuotiaat
- 31-50-vuotiaat
- 51-64-vuotiaat
- 64-tai yli sen vuotiaat

4. Sukupuoli *

- Mies
- Nainen

Muu

5. Valmennuksen tavoitteiden esittäminen *

- 1=heikko
 2= melko heikko
 3= en osaa sanoa
 4= melko hyvä
 5= hyvä

6. Valmennuksen tavoitteiden saavuttaminen *

- 1=heikko
 2= melko heikko
 3= en osaa sanoa
 4= melko hyvä
 5= hyvä

7. Valmennuksen sisältö *

- 1=heikko
 2= melko heikko
 3= en osaa sanoa
 4= melko hyvä
 5= hyvä

8. Valmentajan asiantuntevuus *

- 1=heikko
 2= melko heikko
 3= en osaa sanoa
 4= melko hyvä
 5= hyvä

9. Lisäsikö elvytysvalmennus taitojasi toimia elvytystilanteessa *

- 1=heikosti

- 2= melko heikosti
- 3= en osaa sanoa
- 4= melko hyvin
- 5= hyvin

10. Lisäkö elvytysvalmennus rohkeuttasi toimia elvytystilanteessa *

- 1=heikosti
- 2= melko heikosti
- 3= en osaa sanoa
- 4= melko hyvin
- 5= hyvä

11. Kirjoita kehitysideat ja muut palautteet järjestäjille

1. Sukupuoli. Valitse seuraavista sinua koskien sopivin vaihtoehto. *

- Mies
- Nainen
- Muu

2. Ikäryhmä *

- 0-15vuotias
- 16-30vuotias
- 31-50vuotias
- 51-64vuotias
- 65vuotias tai yli

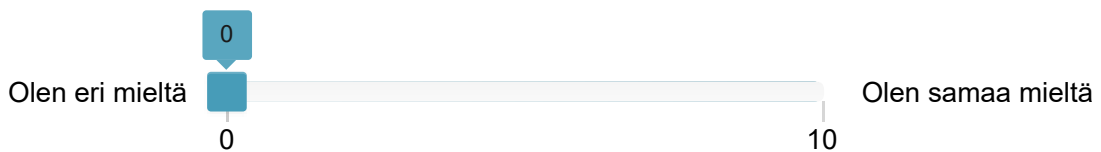
3. Valitse sydäniskuritapahtuma, johon osallistuit. Vain yksi valinta on mahdollinen. JOs osallistuit useampaan tapahtumaan, täytä jokaisesta oma palautekysely. *

- Kauhava 8.6.2021 klo 14.00
- Isokyrö 10.6.2021 klo 18.00
- Korttesjärvi 15.6.2021 klo 14.00
- Alajärvi 16.6.2021 klo 15.00
- Teuva 17.6.2021 klo 17.00
- Jalasjärvi 21.6.2021 klo 10.00
- Vähäkyrö 1.7.2021 klo 18.00
- Peräseinäjoki 3.7.2021 klo 13.00
- Ylistaro 6.7.2021 klo 17.00
- Nurmo 8.7.2021 klo 13.00
- Laihia 17.7.2021 klo 12.00
- Seinäjoki 27.7.2021 klo 13.00
- Isojoki markkinat 31.7.2021 klo 9.00-16.00
- Alahärmä 3.8.2021 klo 13.00
- Pietarsaari 9.8.2021 klo 10.00
- Ylihärmä 10.8.2021 klo 13.00
- Karijoki 14.8.2021 klo 13.00
- Lehtimäki 15.8.2021 klo 13.00

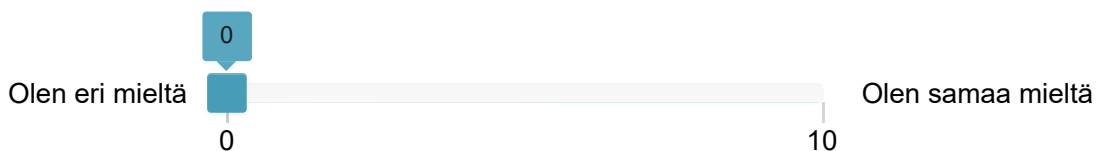
- Vimpeli 16.8.2021 klo 18.00
 - Kauhajoki 17.8.2021 klo 17.30
 - Ilmajoki 18.8.2021 klo 17.00
 - Ähtäri Ylävesien tapahtuma 20.8.2021 klo 12.00-18.00
 - Soini 22.8.2021 klo 13.00
 - Evijärvi 23.8.2021 klo 18.00
 - Lappajärvi 25.8.2021 klo 18.00
 - Kurikka 26.8.2021 klo 18.00
 - Lapua 30.8.2021 klo 17.30
 - Jurva 31.8.2021 klo 17.00
 - Muu mikä:
-
- Kuortane iltatori 30.6.2021 klo 16.00
 - Alavus Sapsalampi 26.7.2021 klo 14.00

4. Arvio seuraavia tapahtumalle asetettuja tavoitteita ja niiden toteutumista (mielipiteesi kysymyksissä 4- 8 on meille tärkeä). Napsauta janaa siinä kohdassa, joka vastaa sinun mielipidettäsi skaalalla 0-10.

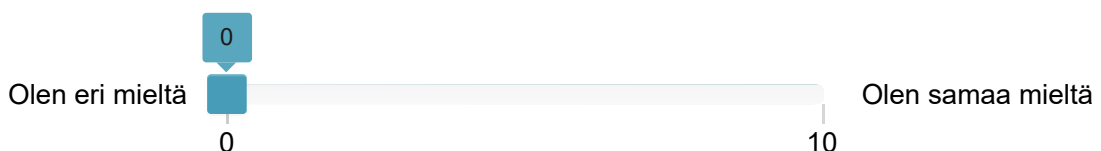
Osaan etsiä lähimmän sydäniskurin 112 Suomi-sovelluksesta *

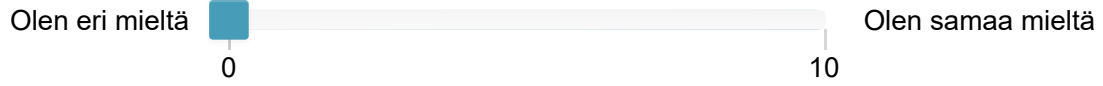
5. Tiedän missä paikkakunnallani on sydäniskureita *

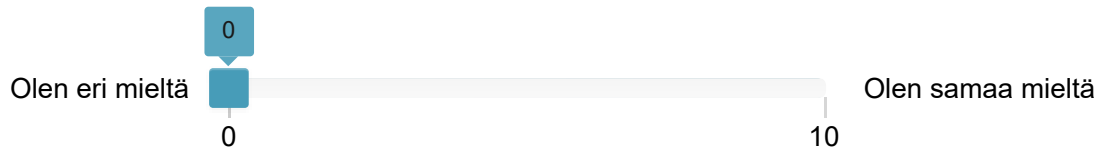
6. Tiedän miten sydäniskuri toimii *

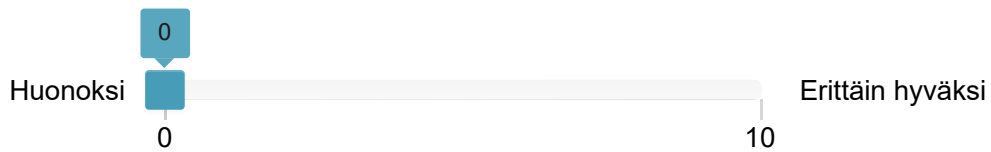
7. Osaan käyttää sydäniskuria elvytystapahtumassa *

8. Osaan elvyttää *

9. Millaiseksi kuvaisit omaa rohkeuttasi toimia elvytystilanteessa sydäniskurikävelytapahtumassa saamasi tiedon pohjalta? *

10. Miten sydäniskurikävelytapahtuma vaikutti turvallisuudentunteeseesi? *

11. Vapaa sana. Kirjoita tekstikenttään kommenttejesi koskien sydäniskurikävelytapahtumaa, johon osallistuit. *

*

VARAUTUMALLA VALMIUTTA -KYLÄILLOISSA SYDÄNISKURIN TOIMINNAN ESITTELY - PALAUTELOMAKE

1. Sukupuoli rasti oikeaan vaihtoehtoon:

Nainen _____ Mies _____ Muu _____

2. Ikäryhmä rasti ikäryhmä, johon kuulut:

0–15vuotias _____ 16–30vuotias _____ 31–50vuotias _____

51–64vuotias _____ 65 tai yli _____

3. Tapahtuma, johon osallistuit. Kirjoita paikkakunta ja päivämäärä riville

Arvioi seuraavia tapahtumille asetettuja tavoitteita ja niiden toteutumista.
Ympyröi sinulle sopivin numero asteikolta 0-10.

4. Osaan etsiä lähimmän sydäniskurin 112 Suomisovelluksesta.

Olen eri mieltä 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Olen samaa mieltä

5. Tiedän missä paikkakunnallani on sydäniskureita.

Olen eri mieltä 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Olen samaa mieltä

6. Tiedän, miten sydäniskuri toimii.

Olen eri mieltä 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Olen samaa mieltä

7. Osaan käyttää sydäniskuria elvytystapahtumassa.

Olen eri mieltä 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Olen samaa mieltä

8. Osaan elvyttää.

Olen eri mieltä 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Olen samaa mieltä

9. Millaiseksi kuvaisit omaa rohkeuttasi toimia elvytystilanteessa -

Varautumalla valmiutta kyläilloissa saamasi tiedon pohjalta?

Huonoksi 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Erittäin hyväksi

10. Miten Varautumalla valmiutta -kyläillat vaikuttivat turvallisuuden tunteeseesi?

Erittäin vähän 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Erittäin paljon

11. Vapaa sana

KIITOS VASTAUKSISTASI

Hei,

Tämä kysely liittyy "Iskua Etelä-Pohjanmaalle - elvytystaitoja ja sydäniskureita kyliin " hankkeen vuosien 2020-2022 toimintaan. Keräämme kyselyllä tietoa hankkeen loppuarviointia varten. Kysely on lyhyehkö ja sen täyttö kestää noin viisi minuuttia. Vastauksesi on meille tärkeä, kiitos sinulle !

Sydänturvallisuus on varautumista äkilliseen sydänpysähdykseen. Kun sydän pysähtyy, on kiire auttaa.

1. Eloton henkilö ei hengitä
2. Soita 112 ja pyydä apua
3. Aloita elvytys: painele. Puhalla jos osaat. Pyydä toista henkilöä hakemaan sydäniskuri paikalle ja käytä sitä heti.

1. Valitse paikkakuntasi seuraavasta listasta

- Alajärvi
- Alavus
- Evijärvi
- Ilmajoki
- Isojoki
- Isokyrö
- Karijoki
- Kauhajoki
- Kauhava
- Kuortane
- Kurikka
- Lappajärvi
- Lapua
- Seinäjoki
- Soini
- Teuva
- Vimpeli
- Ähtäri
- Muu mikä

3. Sukupuoli (valitse sopivin)

- Nainen
- Mies

Muu

4. Ikäryhmä (valitse sopivin)

- 15vuotias tai alle
 16-30vuotias
 31-50vuotias
 51-64vuotias
 yli 65vuotias

Vastaa seuraaviin väittämiin valitsemalla mielestäsi sopivin vaihtoehto. Kysymyksissä käytetään termiä Iskua Etelä-Pohjanmaalle, jolla tarkoitetaan Iskua Etelä-Pohjanmaalle -elvytystaitoa ja sydäniskureita kyliin -hanketta.

5. TIETOISUUDEN LISÄÄMINEN (valitse sopivin)

	KYLLÄ	EI
Olen tutustunut Iskua Etelä-Pohjanmaalle hankkeen toimintaan erilaisissa tilaisuuksissa tai tapahtumissa v. 2020-2022.	☐	☐
Olen lukenut lehtiartikkeleita tai -juttuja sydäniskureista ja elvytystaidoista Etelä-Pohjanmaalla ilmestyneistä lehdistä v. 2020-2022	☐	☐
Olen seurannut Iskua Etelä-Pohjanmaalle -hankkeen facebook-sivun tai instagram-sivun julkaisuja v. 2020-2022.	☐	☐
Olen saanut sydäniskurien hankintaan ja sijoittamiseen neuvoja Iskua Etelä-Pohjanmaalle -hankkeen kautta	☐	☐
Mielestäni sydäniskurit ja elvytystaitoasiat pitäisi näkyä enemmän eri viestintäkanavissa	☐	☐

6. OSAAMISEN LISÄÄMINEN (valitse sopivin)

	KYLLÄ	EI
Olen tutustunut sydäniskurirekisteriin www.defi.fi	☐	☐

	KYLLÄ	EI
Tiedän, missä sydäniskurit sijaitsevat asuinpaikkakunnallani	☐	☐
112 Suomi -sovellus on tällä hetkellä ladattuna älykännyksessäni	☐	☐
Osaan etsiä lähimmät sydäniskurit 112 Suomi -sovelluksesta	☐	☐
Olen saanut opastusta sydäniskurin käyttöön elvytystilanteessa	☐	☐
Uskallan auttaa elvytystilanteessa	☐	☐
Tarvitsen vielä lisää rohkeutta auttaa elvytystilanteessa	☐	☐
Osaan käyttää sydäniskuria	☐	☐
Osaan elvyttää	☐	☐
Olen elvyttänyt toista henkilöä	☐	☐

7. OMATOIMINEN AUTTAMISVALMIUS (valitse sopivin)

	KYLLÄ	EI
Kotini lähistöllä on sydäniskuri, joka pystytään noutamaan elvytystilanteeseen kymmenessä minuutissa	☐	☐
Sydänpysähdystilanne on sattunut lähipiirissäni	☐	☐
Olen kiinnostunut ylläpitämään elvytystaitojani ja sydäniskurin käytön osaamista	☐	☐

8. Mihin omalla asuinpaikkakunnallasi sijoittaisit yhden uuden sydäniskurin? Kirjoita paikkakunta ja tarkempi rakennuskohde

9. Onko asuinpaikkakunnallasi sydäniskureita, jotka eivät näy defi.fi rekisterissä? Jos on, kirjoita iskurin sijaintitieto vastausruutuun, niin tarkistamme asian.

10. Olisiko sinulla ajatuksia, ideoita tai komenteja sydänturvallisuuteen liittyen? Kirjoita kommenttisi vastausruutuun.

Kiitos vastauksistasi!

Iskua Etelä-Pohjanmaalle -hankkeen sometilien päivittyminen facebookissa ja instagramissa päättyy vuoden 2022 lopussa. Jos haluat jatkossakin saada ajankohtaista tietoa sydänturvallisuudesta, tule mukaan seuraamaan Sydänliiton Sydän-Suomen alue ry:n sometilejä:

- * Facebook: sydansuomenalue
- * Instagram: sydansuomen_alue
- * Twitter: @AlueSydan

PAIKALLISEN SYDÄNISKURITOIMINNAN OPASTAJA MALLISSA LÄPIKÄYTTÄVÄT ASIAT JA TAVOITTEET

Tämä läpikäynti- ja tavoitelista on paloiteltu kokonaisuus, sydäniskuritoimintaan ja toiminnan opastamiseen sekä elvyttämiseen liittyvistä asioista. Tämä lista toimii Sinulle **lähtötilanteen kolmitasoisena (A, B, C) oma-arviointina**. Kun arvioit omaa osaamistasi, mieti tilanne, jossa sydänyhdistyksen esittelypöydässä opastat asioita toisille henkilöille tai olet esittelemässä sydäniskurin toimintaa ja sydäniskurin käyttöä elvytyksessä jollekin ryhmälle.

Kirjaa rasti ruutuun A, kun koet, että tämän asian osaat opastaa toiselle henkilölle esimerkiksi sydänyhdistyksen esittelypöydän ääressä. **Rasti ruutu B**, kun koet, että tässä on tuttua asiaa, mutta opastus toiselle henkilölle vaatii yhdessä mietittyjä tarkennuksia tietoihisi. **Rasti ruutu C**, kun koet, että tämä on käytävä tarkemmin läpi osataksesi opastaa asian muille. Kokonaisuus koostuu 1-7 pääkohdasta.

1. 112 Suomi sovellus älykännykkään -opastaminen toiselle henkilölle

- Osaan opastaa älykännykkään 112 Suomi sovelluksen lataamisen
- Osaan kertoa miten 112 Suomi sovellus liittyy nopeaan avunantamiseen
- Osaan kertoa 112 Suomi sovelluksen kautta soitettavan hätäpuhelun myönteiset puolet verrattuna numeronäppäinten avulla soittamiseen
- Osaan opastaa miten 112 suomi sovelluksesta löytyvät sydäniskurit
- Osaan neuvoa muitakin esimerkkejä 112 Suomi sovelluksen käyttöön

A	B	C
A	B	C
A	B	C
A	B	C
A	B	C

2. www.defi.fi rekisteri

- Osaan kertoa kuulijalle mikä on www.defi.fi rekisteri
- Tiedän perusteet, miksi sydäniskuri on tärkeä rekisteröidä
- Osaan näyttää uuden sydäniskurin rekisteröinnin tietokoneelle
- Tiedän toimintamallin ja osaan opastaa, miten toimitaan, jos halutaan tehdä muutoksia www.defi.fi rekisterin aikaisemmin rekisteröityihin tietoihin:
 - ✓ yhteys/vastuuhenkilö vaihtunut
 - ✓ sydäniskurin paikka vaihtuu
 - ✓ yksityiseltä henkilöltä (sähköposti ja salasana) muutetaan yhdistyksen yhteiselle sähköpostille ja salasanelle
- Jos en itse osaa opastaa, tiedän mihin suosittelen ottamaan yhteyttä

A	B	C
A	B	C
A	B	C
A	B	C
A	B	C
A	B	C
A	B	C
A	B	C

3. AITO Sydäniskurilaite /erilaiset sydäniskurilaitteet

- Uusi Sydäniskuripaketti on tullut postissa, sinut kutsutaan opastamaan
 - ✓ Osaan koota **AED ZOLL plus** sydäniskurin oikeat osat laitteeseen
 - ✓ Osaan laittaa ensimmäiset patterit ja saada laite käynnistymään

A	B	C
A	B	C

- Osaan rohkaista auttajia yhteistyöhön painelujen vuorottelemisessa
- Osaan rohkaista elvyttämisen jatkamista keskeytyksettä kunnes ensivaste tai ambulanssi saapuvat paikalle ja ottavat vastuun.

A	B	C
---	---	---

A	B	C
---	---	---

5. Anne-nukke ja kännykkäsovelluksena QCPR-training-sovellus oman harjoittelun edistämiseksi, ilman harjoitussydäniskurilaitetta

- Tiedän miten voin hyödyntää tätä sovellusta ja harjoittelua pienissä ryhmäharjoittelutilanteissa oman yhdistyksen kanssa
- Osaan ladata älykännykkään sovelluksen QCPR-training
- Osaan avata annenuken mahanahkan ja välisuojat ja laittaa patterin vatsassa olevaan patterikoteloon
- Osaan varmistaa, että annenukke yhdistyy kännykkääni ja harjoitusohjelma avautuu harjoituskäyttöön
- Osaan käynnistää harjoitteluohjelman, jossa paineluelvytystä harjoitellaan
- Osaan valita harjoitusajan ja seurata laadukkaiden painelujen onnistumista

A	B	C
---	---	---

A	B	C
---	---	---

A	B	C
---	---	---

A	B	C
---	---	---

A	B	C
---	---	---

6. Esittelytilanteissa tarvittavat materiaalit (www.sydan.fi/sydankauppa)

- Tiedän mistä voin tilata postimaksulla elvytysmalli- A5 esitettä
- Tiedän mistä yhdistyksemme voi hankkia sydäniskuri ja elvytysaiheisia roll Upeja ja hakea kustannuksiin esim. toimintatonnia

A	B	C
---	---	---

A	B	C
---	---	---

7. Harjoitussydäniskuritoiminta, kapulasäädöt sekä opastamisessa laitteen hallinta

- Osaan varautua harjoitusiskurin ja ohjauskapulan patterien vaihtoon
- Tiedän, millaisia toimintoja voidaan käsikapulasta ohjata
- Osaan säätää käsikapulasta pyytääkö laite rytmin analysoinnin jälkeen iskua vai ei
- Osaan näyttää kapulan avulla, miten iskuri antaa palautetta auttajalle
- Osaan näyttää kapulan avulla, miten iskuri kannustaa painamaan laadukkaammin
- Osaan pysäyttää käsikapulasta ohjelman etenemisen opastukseni ajaksi ja jatkaa ohjelmaa taas tauon jälkeen uudelleen
- Osaan sammuttaa käsikapulasta ohjelman kokonaan, jolloin ohjelma siirtyy täysin alkuun
- Osaan kertoa elektrodien asettelusta ja painelukohdan rastimerkin merkityksestä
- Osaan harjoitusiskurin avulla näyttää miten oikean iskurin toiminta tapahtuu

A	B	C
---	---	---

A	B	C
---	---	---

A	B	C
---	---	---

A	B	C
---	---	---

A	B	C
---	---	---

A	B	C
---	---	---

A	B	C
---	---	---

A	B	C
---	---	---

A	B	C
---	---	---

Nimi

Sydänyhdistyksesi tähän

Puhelinnumerosi

sähköpostiosoitteesi

KIITOS !

**ISKUA ETELÄ-POHJANMAALLE HANKKEEN KANSSA
YHTEISTYÖSSÄ
OLLEET TOIMIJAT, ERI VUOSILLE KOOTTUNA**

Punainen Risti
Länsi-Suomen piiri

Toimintavuodet

v.2020	v.2021	v.2022
Aisapari	Alahärmä Härmänkylän Nuorisoseura Onnelan	Aijoos-hanke
Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos	Alahärmän paikalliset fysioterapeutit	Alajärven apteekin väki
Etelä-Pohjanmaan yrittäjät, Heikki Risikko	Alahärmän S-Market	Alajärven Menkijärven kylätalon väki
Hätäkeskuslaitos	Alajärven Sy	El Kuortaneen yhdistys
Kardiologi Ismo Anttila	Alajärvi Autosähkö Arvo Männikko henkilökuntineen	EL Töysän yhdistys
Kauhavan Ruotsalan Kyläyhdistys	Alavuden Sapsalammin kyläyhdistys	Härmän kylpylän kokousvaraushenkilö
Keski-Suomen Sydänpiiri	Alavuden seudun Sy	Isojoella 10 paikallista yrittäjää: Isojoen Saha Oy, Metallipaja H. Alakortes Ky, JM-Valu, Isojoen Lions Club ry, Isme Oy, Aaro E. Mäkelä, Maarakennus Hautala Oy, Varla Automotive, Isojoen Yrittäjät
Keskus-Apteekki	Alavus, Jokivarren Nuorisoseura	Isojoella Kodesjärven kylätalo Toimelan väki
Koivukaaren vanhustenkoti Peräseinäjoki (Seinäjoki)	Diabetes yhdistys /Diabetesliitto	Isojoella Kärjenkosken kylätalon väki
Kuntayhtymä kaksineuvoinen	EL Alavuden yhdistys	Isojoella Lauhansarven väki
Kurikan kansalliset seniorit	El Ilmajoen yhdistys	Isojoella Vanhakylän kylätalo Pikku Filppulan väki
Kurikan kaupunki, liikuntatoimi	EL Jurva	Isojoen kunta
Lakeuden Elämysliikunta	EL Seinäjoen yhdistys	Isojoki, Pop Pankki Isojoki
Liiveri	Evijärven kunnantalo	Jalasjärven Invalidit
Omena Terveys	Evijärven Vasikka-ahon kyläyhdistys	Jalasjärven Keskikylän Harjula kylätalo
Safedo	Evijärvi Särkikylän kylätalo	Jalasjärven Ylivallin kylätalo
Seinäjoen Sy	Fysioterapia- ja osteopatiapalvelu Balanssi Oy Alahärmä	Järjestöalo henkilökunta
SJK- peliseura	Härmän Sy	Järjestöalo, järjestöklänikka, Tommi Kamppinen
Sosiaalipäivystys	Ilmajoen kunta liikunta- ja vapaa- aikatoimi	Karijoen Myrkyn kylätalo
SPR Länsi-Suomen Piiri	Ilmajoen Könnin kylätalo	Kauhajoen Ruokamessut yhdistyshenkilö
STM	Ilmajoen Nopankylän kyläyhdistys	Kauhavan Helmiranta,
Suomen Sydänliitto ry	Ilmajoen Sy	Kuortaneen Salmen kylätalon väki
Vapepa	Isojoen Markkinoilla	Kurikan kaupunki /Ittes tähären terveystapahtuman järj.

Ähtärin kaupunki	Isojoki, Kodesjärven kylän kylätalo Toukola	Landemia-hanke
Ähtärinjärven Sy	Jalasjärven Palveluportti	Lappajärven Itäkylän Nuorisoseuran väki
	Jalasjärven S-Market	Loosi 38, Lakeuden yhdistys Seinäjoella
	Jalasjärven Sy	Nurmon lukion opettajat
	Jalasjärven Syöpäyhdistys	Olka-toiminta EPSHP
	Jalasjärvi Hirvijärven Raittiustalo	Seinäjoen kaupunki yhteisötreffien järjestäjät (Seinäjoki, Nurmo, Peräseinäjoki, Ylistaro)
	Jurvan Eläkeläiset	Seinäjoen PeliVeljet
	Jurvan Kuntoutus Oy	Seinäjoen postilaiset, postin talvipäivät Seinäjoella
	Jurvan Martat ry	Seinäjoen Sydänyhdistyksen kuntosaliryhmä
	Jurvan Sarvijoen kyläyhdistys	Sivis
	Jurvan Sy	Suomen kylät ry/ Pekka Rintala
	Järjestötila /kumppanuuspöytä tilaisuuksia järjestäneet henkilöt: (Seinäjoki, Järviseuutu, Ilmajoki, Kuortane)	Suomenselän Invalidit Ähtäri
	Järviseudun Sy	Teuvan apteekki
	Karjien Nuorisoseura	Ähtäri Zoo kotieläinpiha
	Karjien, Saliinikoti	
	Kauhajoella Hyypän kylätalo	
	Kauhajoella Ikkälajärven Seurantaloon toimijat	
	Kauhajoella Sy	
	Kauhajoki Hyypän Maja	
	Kauhavan seudun sy	
	Kitinon kyläyhdistys Ylistaro/Seinäjoki	
	Kortesjärven Kitkan Maja	
	Kortesjärven paloasema, palopäällikkö	
	Kortesjärven Seuratalo	
	Kotiseututalo Voltti	
	Kurikan Energialaitos	
	Kurikan Fysos fysioterapeutteja	
	Kurikan Intolassa toimivat	
	Kurikan kaupungin liikuntatoimi liikunnanohjaaja	
	Kurikan kaupunki	
	Kurikan liikuntatoimi	
	Kurikan S-Market kauppias henkilökuntineen	
	Kurikan Sy	
	Kurikan Tuiskulan kylätalo	
	Kyrönmaan Sy	
	Lakeuden omaishoitajat Lapua	

Lakeuden omaishoitajat Seinäjoki
Lakeudenportin Kansalaisopisto, kirjaston ja kulttuuriryön henkilökunta
Lappajärven Karvalan kyläyhdistys
Lappajärven S-Market
Lappajärvi Taavintupa
Lapua Lakaluoman kylätalo
Lapua, Alanurmon asukkaat
Lapuan Nuorisotalo
Lapuan Sy
Leader Aisapari kylille hanke Päivi Kultalahti
Leader Kuudestaan kylille hanke Jaana Sippola
Leader Liiveri kylille hanke Irma Kortesus
Leader Suupohja kylille hanke Tuija Takamäki
Lehtimäen liikunnanohjaaja
Lehtimäen Länsikyläläiset
Lehtimäen Nuorisoseura
Lehtimäen S-Market
Liikuntahoidolla hyvään oloon hanke (LiHy), Liis Ranta-Knuuttila
Lähi-Tapiola Etelä-Pohjanmaa
Nurmon Kirjasto
Nurmon Veneskosken kylätalo
Rytmikorjaamo Seinäjoki
Seinäjoella Energineerin yritys
Seinäjoella Taloyhtiö As Oy Villenraitti asukkaat
Seinäjoen Kansalaisopisto henkilökunta
Seinäjoen Sy
Seinäjoen Sy sydänkerho
Seinäjoki Pohjan Ala-aste
SF-Caravan Kalajärvi Peräseinäjoki
Soini Vuorenmaan lastensuojelulaitos
Soinin Hautakylän kyläyhdistys
Soinin K-Market Kanelin kauppiaas henkilökuntineen
Soinin liikunnanohjaajat
Soinin luonto- ja Erämessutoimikunta
Soinin perusterydenhuolto terveydenhoitaja
Soinin Vehun kyläläiset

Soinin Vuorenmaan kyläyhdistys /Kyläläiset
SPR
SPR Ilmajoen osasto
Sydänliitossa menossa olevat valtakunnalliset Defi -hankkeet
Teuva Norinkylän Nuorisoseuratalo
Teuvan Apteekki
Teuvan haitarinsoitajat, harrasteryhmä
Teuvan Horonkylän Nuorisoseuratalo
Teuvan Sy
Vapepa
Vimpeli Kylätalo Lakis
Vimpelin Sääksjärven kyläyhdistys
Välitä viljelijästä hankkeen hankekoordinaattori
Ylihärmän Kankaan-Ikolan kyläseuran Tempaus kylätalo
Ylistaro Kirmaushalli
Ylistarolainen yksityistoimija liikuntaohjaaja/personaltrainer
Ylistaron Alapään Ns
Ylistaron Soroptimistiyhdistys
Ähtärin kaupunki
Ähtärin Myllymäen kyläyhdistys
Ähtärin Palvelutalo Hopeaharju
Ähtärin Palvelutalo Mäntyrinne
Ähtärin Yläveden festivaalitapahtuman työryhmä
Ähtärinjärven Sy

Lapuan Sy										
Lapua	14 203		24	44,6/100 (P)	16,9(P)	12,1 (P)	12 (P)	3,5 (P)	2,1	2
Seinäjoen Sy										
Seinäjoki	64 736		100	41,6/100 (P)	15,4 (P)	9 (He)	13,5 (P)	3,5 (P)	4,6	
<i>Seinäjoki</i>		75								4
<i>Ylistaro (Seinäjokeen)</i>		7								0
<i>Peräseinäjoki (Seinäjokeen)</i>		7								0
<i>Nurmo (Seinäjokeen)</i>		11								0
Teuvan Sy										
Teuva	4 952		13	61,5/100 (P)	26,2 (Hy)	11,7 (P)	20 (Hy)	3,5 (P)	1,4	2
Ähtärinjärven Sy										
Ähtäri	5 484		15	50,4/100 (P)	27,3 (Hy)	12,8 (P)	6,6 (P)	3,5 (P)	2,5	4
Soini	1 997		4	45,5/100 (P)	20 (P)	11,9 (P)	10 (P)	3,5 (P)	1	3
<i>Lehtimäki (Alajärveen)</i>										
Yhteensä			328							55
Etelä-Pohjanmaa										17 %
	191 762		328	47,9/100 (P)	20,8 (P)	12,2 (P)	11,2 (P)	3,5 (P)	2,3	koko määrästä